

I NGULILO YA

KIPĀNGA KYA SARDISI

...u mwalafyale. Unnuguna gwangu ambulaga itolo une ukuti ifitambala ifi, kyāli kuli munduyumo uyu ikufwa na kansa. Popāpo uswe twisa kwīputilāga ifyēne itolo mu kayabo kanini. [Nkundwe Neville ikuyoba, “Silipo isyakusūma sibili papapa pa lubafu ulungi.”—Nsimbi]. Ifyakusuma fibili? Umma ndaga, une ngwisakubomba...[“Kimo mwa fyēne. Kimo kyo busūme.”] Umma ndaga, nkulumba. Kangi une ngufilambalikaga ifyene apa ukwiputa pamwamnya pa fyēne fyōpe.

² Kangi polelo umunduyumo itolo ākísanìsyē akasimbe, ālisile ukusyūngutīla nu kupīla akasimbe ukukilania kila... ukufwana ni mbōmbèlo kuli kilabo. Umwe mwe muli apa mukuyātīla uswe, uswe naloli tukuhobokaga ukuya na umwe mukwīsa pamusi pa sala ibili, kilabo pamusi, abene bikuyaga ni ngomano sya tepi. Kangi linga umwe mutikubomba kalikosa, pisakuyapo yimo mwa ndumi isi—isi umwe mukapilikamo siku sisakukina nukuya nu lukomano lwa lwiputo, kangi—kangi uswe tukugūlilāga akabalilo akanunu kilabo pamusi pa sala ya bubili. Akēne kikuyaga kabalilo kakwikolania fiyo kwa une panongwa yakuti kilabo, muketile, une ngufimbilisigwa ukukīndilisya ulubunju lwa Pandungu, kangi kyōpe ikilo kya Pandungu, kangi kya kilabo nkilo, mópe, kangi isyambukulu syosa pa fipanga fila.

³ Kangi lilino, ulubunju lwa pa Ndungu, u Ntwa itikisyege, uswe tukugūlīla akabalilo akakulumba, panongwa yakuti Pandungu kulubunju ukuya lutūsyō lwītu, u luko lwa lutūsyō ukufuma pa kilo kya Mpyagilo...yo Ngulilo ya Kipanga kya Laodikiya. Lōli pa Ndungu ndubunju une ngulōnda ukusalapo: *U Mfunde Ungonatulo*, kangi *U Busyūke*, *A bana...Maelifu Mia-yumo-na-Malongo-mana-na-bana*, kangi tōsa tula utusulo utuholobondoke utu tukupinya i ndumi palikimo ku lubunju lwa Pandungu. Ingomano sisakwāndigwāga pa sala ya lwele-na-yimo. Ngimba uko kotalusya, ntimi? Pa sala ya lwele-na-yimo, pa Ndungu kulubunju, ukuti uswe tukulonda ukusala fyosa ifindu fila bo “Kyofiki kikwīsa ukuya ikya mfūnde ungonatulo, kangi kyofiki kikwīsa ukuya ikya umfunde gwamahala? Mondili abēne bikugomokela? Pamo ko kugu maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana bisakuboneka?” Kangi ifindu fingi bo ifyo kuli lubunju lwa Pandungu, ukugela ukupinya ikyo palikimo, iki kila kikubuka mulamula nkati ni ndumi iyi. Kangi polelo pa Ndungu nkilo uswe tukwegaga u gwandumi unkulumba ni Ndumi ku Laodikiya, Pandungu nkilo, u Ntwa

itikisyege.

⁴ Kangi lilino, polelo, kilabo pamūsi bo bubōmbelo apa, ububōmbelo bwa tepi. Nkundwe Gene itolo ālimbūlile une ukuti abēne bābagile...uswe twābagile ukwānda pa isala yabubili kilabo kunamayolo. Kangi umwe bāndu mwe mukulonda ukwisa ukupilika i ndumi, ukuya nu lwiputo ukusyungutula pa kigemo, ugwe gwe kulondalonda u Mbepo Mwikemo pamo ikindukimo, akabalilo akanunu. Kipānga kyo kinunu kangi kilūngūle, kīgwiike, kangi kītēndékisye kuli aligwēsa akabalilo kalikōsa uyu ikulōnda ukwīsa nkati nu kwīpūta nu kulōndēsya u Ntwa. I kipānga kīgwiike kangi kikugūlīla. Kangi uswe tuli...uswe tukugūlīlaga umwe, kibīka ikyēne bo ulo, ukugūlīla umwe kilabo pamūsi.

⁵ Pamo pa kabalilo kalikosa aka ugwe kulonda ukwisa nkipanga ukwiputa, fiki, ikyene akabalilo kosa kitendekisye. Kangi linga ifyene fikuboneka ukuya ukuti ififigo fīgaligwe pamo ikindukimo, itolo ukukilania u lukindi pala, nkundwe gwāngu, uyu yo mpakikisi apa. Une ngwīnogōna iyēne yo 411, une ngusūbila ukuti...Pamo 811 (ngimba ikyo kyo...?) 811, itolo kifuki ulubafu-ulungi ukufuma ku kipānga apa, 811. Fiki umwēne, i...unkasi gwāke abagile ukuya ni fūngulilo linga abēne bikukwāba ikifigo palikimo kangi ikyēne kikwīgāla, lōli abēne bikukileka ikyēne kīgwiike lumu ulwa lubunju, ukwīgūla ikyēne. Pamo, ukufuma pa bulūmbilīli, kīgāligwe pakilo, ukukyūnga abāna ukufuma kukubopa ukukīndāmo ikyēne, umwe mumenye, nu kubongotola amadirisha na fyosa bo ifyo; umwe mumenye mumo abana bayilile, fiyofiyi mu lisiku ili. Popāpo uswe tukwīgāla pa nongwa iyo. Uswe tukubēnga ukufīmbilisigwa nukwīgāla u lwīgi akabalilo kalikōsa pa kipānga. Lumo akabalilo kāko ikīngi kītēndekesigwe, uswe twisakufika ku kyēne ukuti ikyēne kisakuyaga kikīndāne akabalilo kala, kangi uswe...umunduyumo abagile ukuya kula akabalilo kōsa ukuti abāndu babagile ukwīsa nkati nu kwīpūta, nu kulōndēsya ulubūmbulūsyo, lōndēsya Mbepo Mwikemo.

⁶ Umwe, mwe mukaya nagwe Mbepo Mwikemo mbumi bwinu, isaga kuno, syalaga apa, yaga itolo ikilo kyosa linga ugwe kulonda, itolo itugala mpaka ugwe kwisa kwambililaga Ikyene.

⁷ Ngimba ywani aali yula panja apa akabalilo aka kakindilepo ikwimba, “Kyala paliposa mwa une, kangi Kyala kulikosa”? Une—une nālinogwine u Bunyākiligwo bwālīsile; une, ukukelengania pala, kangi linga aligwēsa ālipo. Ikyene kyāli naloliloli kinunu; une ngupalisya ikyo. Uswe twābagile ukwima panini isya ikyo itolo kifuki akabalilo kalikosa. Ena, nkulumba. Ikyo kyo...Une itolo nisile nkati, akabalilo ukwisa ukupilika ikyo.

⁸ Kangi une mbondilwe ukwimba ukununu kosa mu ngomano isi panongwa yakuti une ninogonaga ukuti lumu ikyo...

O, unt itolo nīkolēnie fīyo, umwe mumenye mūmo ikyēne kili. Abāndu—abāndu bikwisa nkati pa ndege, pa sitima-yansebwē, pa. . . Ugwe—ugwe ukakimanyamo siku ikylene, umwe muketile, panongwa yakuti ikylene itolo kikwisa pa foni, ugwe kufimbilisigwa ukubūka ku bēne, ukwāgāna na bēne nu kwīputila abēne, na kulikōsa. Ikyene kyo itolo kikumilisya ukubuka, kangī polelo ukugela ukufunda nūmwē; ikylene kikupela ikylene ukuya lutamio fīyo. Loli uswe akabalilo kosa tukuhoboka ukwagana na bandu nu kubomba ifi uswe tubagile kuli abene panongwa yakuti ikylene kyo. . . ikyo kyo kyitu. . . uswe twe mbombi gwa kilundilo kwa Ntwa Yeso Kristi ku bandu Bake mu lisiku ili. Kangi uswe twīganile ukubōmba ukukīnda uswe nalōli tukubōmba, lōli uswe tukabagila.

⁹ U ndūmbilili ābopīle muno ulubūnju ulu, ububongotoke bwa ndepa, itolo ikubūka ntupatu, u mwīnitu unnunu. Kangi panongwa yakuti umwēne āli. . . umwēne ābōmbile-ukukīsanīa itolo. Āli. . . Alyāndile ukusumuka mmwanya, kangī undindwana gwāke unnini īmāga mu kyūmba kila, umwēne-undindwana itolo alinkwānda ukusyūngutīla. Umwēne āfwēle akanini aka pajama akakesefu; alinkuti ikindu kyabumalikisyo iki umwene ikukumbukila kyāli akatononde akakesefu akanini kakubuka ukusyūngutīla, ukusyūngutīla, ukusyūngutīla, ukusyūngutīla bo lula. Alinkusima lōsa, muketile. Kangi polelo abene balinkubopesya umwēne kunokuno kuno. Polelo iyene yo—iyene yo mbombo ngafu fīyo, umwe muketile. Ugwe—ugwe kukumbukila ugwe mpalamasigwe kangi uswe—uswe tukulonda. . . uswe tukwinogona unsigo gosa gulambalele pa uswe. Loli, umwe mumenye, Kyala ali na bāmbombo kulikosa ukupakikisya fimo mwa ikyo, kangī polelo uswe itolo tukubomba ikinunu ukukīnda-fyosa iki uswe tubagīle. Loli undumbilili gwaipyana ikugela ukubomba fyosa ifi umwene abagile mmasiku agabumalikisyo kuli u Ntwa gwake. Une naloliloli. . . Kangi u Ntwa alimponisye umwene palapala pala, umwene yo itolo nnunu, kangī alinkuntwala umwene palapala ukugomokela ukusyungutīla, gwabununu, mōsa nnunu, alinkubūka pa nsebwē gwāke, ikusangaluka.

¹⁰ Kangi, o, ikindu ikikulumba kyabonike umwisyugu. Une itolo ndikulōnda ukwānda pa findu ifyo, lōli. . . Umwe mumenye, une nālimbulīle unkasi gwāngu, une ndinkuti, “Lilino, kwisakuyapo u munduyumo ikwisa pamwanya pala, kangī umwene isakuyaga u nnyambala, mpīmba, nsito-nywāmu, inywili inditu na maso amatitu, umwene isakubala ikimanyilo kila nukwanda uku. . . loli ugwe ukunkolela umwene, muketile.” Une ndinkuti, “Panongwa yakuti u Ntwa ali nī ndumi kuli umwene.” Kangi une ndinkufyūsya līgwīke i Bāngēli, kangī une ndinkuti, “Une nguyaga bakubīka ifindu ifi muno ukuti umwe mukete ikyo kyo katikati iki u Ntwa ikulonda umwēne ukubomba.”

¹¹ Ifyinja lwēle ifi fikindilepo, u nyāmbāla gwa kiPoland, ākusigwe mu Poland...Ku lukomano, umwene alinkwisa ku kigemo kangu abene balinkuti...pamo u Mbepo Mwikemo alinketile umwene, alinkuyoba, “Ugwe usofanikene itolo.” Ikyo kyo iki...Umwene inogonaga ukuti une nāyōbile ikyene, loli aali yo Mbepo Mwikemo aayobile. Ikyene kyasyele palapala nu mwene mosa mula, kangu kubumalikisyo balinkunkwāba umwene ukufuma ku Kansas City ukubuka ku kiyumba nkilo, kangu polelo umwene naloliloli alinkuya nsopanikane akabalilo kako umwene aapilike isya losyo lwa mmisi lula. Umwene alinkubuka ku hoteli yake, kangu u Mbepo Mwikemo alinkuti, “Fyuka lilino kangu bukaga nkyeni kula.” Yumo ālondaga ukwisa pala nu mwene, loli umwēne alinkukāna ikyene panongwa yakuti mu mboniboni umwene ālisile pa mwene. Muketile? Kangu polelo...kangu umwēne, ngati-nyāmbāla-nunu ukubala ikimanyilo, alinkwanda, ukusyumbutuka nu nyuma, kangu unkasi alinkunkōlela umwēne kangu une ndinkubuka ku kifigo, Une ndinkuti, “Uyo yo—uyo yo mwēne, unko umwēne ise kunokuno.”

¹² Umwene alinkuti, “Ngimba une mbombe kiliku?” Ukufuma papo umwene aketile, umwene alinkuti, “Lilino une ngētīle ikyene.”

Une ndinkuti, “Une ngulonda ukukunāngīsyā ugwe iki ukuti ugwe kwisa kumanya lilino, umwe muketile.” Une ndinkuti, “U Ntwa ālīmūlile ugwe kwīsaga.” Ugwe ubagile ukunsuma umwene. Une ndinkuti, “Lilino, apa lilipo i Lisimbo. Bala ilyene papapa apa bo ugwe ukāli ukubuka.”

¹³ Ena, umwēne ali apa ukōsigwa mu Ngamu ya Yeso Kristi lilino. Popāpo...?...Umwene abagile ukuti itūgēsye alipo lilino, ku fyosa ifi une mmenye. Ngimba ugwe uli apa, nkundwe? U nkundwe, u nkundwe gwa kiPolishi. Ha? Ena, kunyuma kula mu nguto apa umwene alipo, ena. Ima...fyusya ikiboko kyako ukuti abene babagile ukuketa ugwe kula. Umma ndaga. Ukuketa Mbepo Mwikemo...Ikyo itolo kikuboneka akabalilo kosa. Abandu bingi bikwinogona imboniboni sila sikwisa itolo pa kigemo. O, ikyo kitikwanda ikyene. Bule ikyene, Nkundwe Leo? Itolo kulikōsa, muketile. Ena, ubu bo buyo bunini-fiyo bwa Ikyēne, apa. Apo po itolo pāpo akayabo kanini kakuboneka. Panja pala pāpo Ikyene kikubukaga pōsa pamusi na pakilo, umwe muketile. Ena, ndalusya unkasi gwangu, kangu umwene...pamo abene, nu mpalamani gwangu kunyuma kula, Nkundwe Wood, na bosa bala babo bali ukusyungutula. O, mwe! Ifi fyo u tunini—u tundu apa; ikyene kyo findu ifinywamu ifi fikuboneka pala. Lilino, kangu sinda fikabūlīgwamo siku mpaka na lino. O! Une nhobwike fiyo panongwa ya ikyene, ukumanya ukuti u Ntwa gwitu ikwisa lululu ulu kangu uswe tukuyaga nu Mwene bwilanabwila polelo; komma *bwilanabwila*, loli kuli *Syepwa*, kuli *Syepwa*.

¹⁴ Lilino, u Ntwa itikisyeye, une ngusubila ilyene lyo lyakalongo-na-lwêle, Pandungu, u ndungu. Pandungu, u ndungu, i lyakalongo-na-lwêle. Nâli nu bwîte ubunyâli; Sêtâno âgelile ukûmba une ikipûngo iki kîkyo abêne balinakyo kikubûka ukusyûngutila kuno, une itolo ngûmilisya ukukipa ikyêne ukugomokesya ku mwêne; kangi umwêne ikupa ikyêne kwa une, kangi une ngupa ikyêne ukugomokesya ku mwêne. Popâpo . . . kangi popâpo une mfumile pakuya nu bwîte ubunini. Popâpo uswe lumu twisakulwîla ikyêne undungu ugu gukwîsa. Kangi polelo, u Ntwa itikisyeye, ukufika Pandungu ugu gukwîsa, i lyakalongo-na-lwêle. Kangi uswe tukugelaga ukutwala ububômbêlo bumo ukwiputila abându ababine panongwa yakuti abêne bali . . . ifindu fikulûndikâna kangi fikulûndikâna kangi ifyânâlôli ifyandisindisi bumalisye uswe tukugela ukupâkiswa nu bwengo bo uswe tubagîle, kangi isala, i syôsa isala sya kilo na filifyôsa ifi fikwîsa nu kubûka. Polelo i lyakalongo-lwêle-na-limo uswe tukuyaga nu bubômbêlo bwa lubumbulusyo. Kangi linga ugwe uli nabo bamo mwa baganigwa bako aba bikulônda ukwîputilîgwa, ena, ugwe batwâla abêne kuno, pamo batwâla abêne nkati pa kabalilo kala.

¹⁵ Lilino, balipo bingi ba bându ba Jeffersonville bâmbulaga une, alinkuti abêne bâlisilêpo nkati akabalilo ukwîsa kuno, kifuki isala ya buhano pa koloko, balinkuti bukayapo nu buyo nabumo kuli amagali gâbo (pamo ntândatu). Polelo abene . . . Une ndinkuti, “Ena, umwe . . . Iki kyo bakundwe bîtu abayâtila ukufuma kulikosa, abandu, abalumbilili bingi.” Une ndinkuti, “Abêne bo—abêne bikulâmbalala pa bumanyisi bwa Iki.”

¹⁶ Kangi uswe itolo tukugela ukwisa ku bwelu bwapamwanya. Kangi polelo ukukindapo panandi, fiki, uswe tukuyaga nakyo ikylene mu bubumbe bwa buku ukuti umwe mubagîle ukubala ikylene kangi—kangi ikylene kisakuyaga panini—panini kyôngelîgwe ku kyêne, panongwa yakuti nkilo . . . Umwe mukukêtèsya, i syabumalikisyo ikilo ibili, une ngelile, mfumile, ukupola ilsiyu-lya-pakanwa, umwe mukêtile, panongwa yakuti ubunoge ubunywamu bula, ikyo kyo iki une ngulonda ukukêta; kula kûko u busetuli bwa Kristi bukutêndekîgwa mu ngulilo iyi, muketile, ikya iki ikyêne kili.

¹⁷ Kangi lilino, bo uswe tukâli ukwânda ukubala a Masimbo . . . Kangi une mmenye kilabo lyo lisiku ililyanywâmu lyabukuyulusi akabalilo kâko uswe twêsa tukufimbilisigwa ukubûka ukwakwêga ifyîtu ifyamaluka ifya kilo kya Mpyâgîlo nkati. Kangi uswe tukufimbilisigwa ukubatwala abene pa Mpyâgîlo pamusi pamo pa Mpyagilo kulubunju, kimo, ukuti uswe tubagîle ukuya ni kilo kya Mpyagilo kyâbûke ukwisa ku kipanga. Popâpo uswe twisa kugela ukulûndûsya pânja nubwândâne ikilo iki ukuti umwe mutisa kuya bakatale fîyo kilabo ukuyanakyo ikyêne, kangi polelo ukugomokela ku lukomano lwa pamusi na bakundwe apa na matepi kangi—kangi

kōpe kuli kilabo nkilo.

Lilino, ngimba uswe itolo tubagile ukwima pa kabalilo kuli u lwiputo, linga umwe mubagile.

¹⁸ Une nguswiga, bo tukāli ukwiputa, linga alipo aligwesa apa ali ni fyākusūma ifyapasima kuli u lwiputo, linga umwe mwisa itolo ukuleka ikyēne kiyege kimanyigwe ukwīsila mu kiboko ikifyūsigwe. Kyala ikuketa. Lilino ugwe keta kali uswe tuli nkisū kya bafūmbwe pamo mma, bakundwe. Une ngusakikisya malongo-mahano-na-mana-na-bahano pamo malongo-mahano-na-mana-na-lwele mwa mia yumo gwa kilundilo bafyūsīsye amaboko gabo polelo kuli...Lilino, kumbukilaga, ugwe ukabagila nu kusema kisita Kyala amenye ikylene. Muketile? Umwene aamenye isyakulonda syako, Umwene aamenye ifi ugwe gwasumile.

Unko uswe twinamisye imitu gyitu:

¹⁹ Gwaipyana Tāta Gwakumwanya, uswe tukusegelela u Bwikemo Bwako ikilo iki, Ikikota Kyako, ukwisila mu lufingo Lwako ukuti Ugwe uyobile ukuti Ugwe kupilikaga. Kangi linga uswe tukwitika, Ugwe kutupaga uswe ifi uswe tusumile. Kangi uswe tukulāta bosa ubusobi bwitu. Uswe tukusyagania, Gwentwa, ukuti uswe tukaya—uswe tukaya bakufwana na kalikosa ka sayo Syako. Uswe tuli—uswe tukaya basitakufwana. Uswe twesa tuli palikimo basitakufwana, kangi uswe tutikwisa ukuya ngati uswe twāli—uswe twāli bakufikapo kangi—kangi uswe twābombile ikindukimo ikikulumba. O Tāta, akabalilo kāko uswe tukukēta ku Kalivari, ikyo kikwēga bōsa ubu ubukulumba ukusōkāko kwa uswe, uswe—uswe tumenye nakimo ikingi polelo loli Kristi nu Mwene akomeleligwe. Polelo akabalilo kako uswe tukuketa ukuti Umwene āsyusigwe pisiku lyabutatu ukufwana na Masimbo, ku busaligwe bwitu, āgomokile amasiku malongo mana ukufuma pala mbubumbe bwa Mbepo Mwikemo, ukwītūgāla na uswe mpaka u Bwāke ububonekele ubwakuboneka m’miānya ku kabalilo kābumalikīsyo. Kangi uswe tukukēta ukuti akabalilo kābumalikīsyo kakusegelēla nalōli nubwēngo lilino. Kangi uswe twe bandu basangaluke ukukinda, gwe Ntwa, panongwa yakuti ukuti—ukuti Ugwe utupele uswe u lusako ulukulumba ulu.

²⁰ Une ndi gwakupalisya fiyo, Tāta, ukuti ikilundilo kya kupilikisya iki kikwitugasya ni ndumbula isyakwinama, nukupilikisya...?...Kangi polelo, Ntwa, une ngusuma ukuti Ugwe kwisa kukemesya imilomo gyangu ikilo iki, kangi ikilo kilikyosa kangi akabalilo kalikosa aka une ngwisa ku kigemo Kyako ukuyoba ku bandu Bako; panongwa yakuti, Ntwa, nasiku ukunyitikisya une ukuyoba kalikosa akasobi. Ugwe ukāli uli na maka ukwīgāla utukanwa mūmo Ugwe gwābōmbelāga mu mbako ya ngalamu na Danieli. Kangi linga une mbagile ukuyoba kalikosa aka kakaali kakufwana

nu bwigane Bwako, igala undomo gwangu, Ntwa, ukuti une nguyobaga ikyene mma. Kīsània aminogono gāngu; mbika une pa nsebwe untalusye, Ntwa, kūko une nguyobaga nakimo lōli u Bwānalōli. Kabuno une ngusyagania ukuti mu lisiku ilikulumba lila abandu aba bisakugūlilaga kula pa . . . bikugūlila ukufwana nu butumigwe ubu une ndumbilile ku bēne. Linga Ugwe kwisa uku—ukwega yiliyosa ya ndondwa Syako, kangi a bandumi Bako, abalūmbilili Bako, abambombo Bako, abēne bisa kufūmbilisigwa kusōsigwāpo pānja tāsi ukufwana ni Ndumi isi sīsyo uswe tufumile pakulūmbilili apa. Ugwe kwisakubakolaga abene bākumēleligwa, ababombi Bako.

²¹ Lilino, Tāta, une ngusuma ukuti Ugwe kwitikisyaga u Mbepo Mwikemo ukuyoba kangi komma u mundu. Būtako indumbula syītu ukuti uswe tubagile ukumpilika Umwēne. Une nisakupilikisya, Tāta. Ngusuma ukuti Ugwe kubumbulusyaga ababine na bonywa. Bosa aba abandu bali mbufumbwe, kulikosa, unko ilipyana Lyako ni kisa fisakuyaga na bene. Paga ubusūme bulibōsa ubu bwātendekīgwe ukumanyigwa ikilo iki ni kiboko ikifyūsīgwe. Panja ukukilania ikīsū akabalilo kāko bīngi abāngi bikukubilwa, bōpe bala bābo ififūnga ifi fikwīmīlila, kangi ifisūmilo ifi filāmbalēle pāsi pa kiboko kyāngu apa, unko u Mbepo Mwikemo āmūle, Tāta, nukubūmbulusya ababine. Yobaga kwa uswe ukwisila mu Lisyu Lyako ilisimbīgwe, ukwisila mwa Mbepo Mwikemo, uswe tukusuma mu Ngamu ya Yeso. Amenī. Yaga bitūgāsye.

²² Lilino, ikilo iki ukwene kulungwile panandi nkipanga. Ingulilo ya Kipanga kya Laodikiya ingulumba yikwisapo. Kangi ikilo iki uswe tukusegelēla i ngulilo iyingi ingulumba ya kipanga iyi yisakuyaga i—i ngulilo ya kipanga yabuhano. Uswe twegile i ngulilo ya kipanga yakwanda, iyi yo Efesi. Une mbagile ukubala ifi mōsa kāngi ku bwāndilo, ifyēne fyo fyōsa fyāsīmīgwe lōsa kangi popāpo une ngulōnda ukubala ifyēne ukwāndisya kwa umwe mwe mukulonda ukukētēsya pa fikalatasi fyīnu.

²³ Ingulilo ya kipanga yākwānda yāli Ngulilo ya Kipanga kya Efesi, ukufuma ku A.D. 55 mpaka 170. Pauli ukuya lutondwa, kangi iyene yāli ngulilo ya kipanga yakwānda. “Imbombo kisita lugano” kwāli lwilūmbūsyō lwa Kyala. Mfwālo āli “Mpiki gwa Būmi.”

²⁴ Ingulilo yakibili iya kipanga yāli 170 ku 312, Irenaeus ukuya ntumigwa gwa lisiku. Kangi u lwilūmbūsyō lwāli ubufwimi- . . . syāli ndamio, kangi ikipānga ikifwīmīgwe. Umfūnjo, “Ngiga ya Būmi.”

²⁵ Ingulilo ya kipanga ya butatu yāli Pergamo, Mwikemo Martin ukuya ntumigwa ku kipanga kila. Ingulilo ya kipānga yāli ukufuma 312 ukubūka 606. Ukwilūmbūsyā kwāli “kimanyisyo kyabusyōbi, Sētāno ikusyōba, u lwālo lwa bulagili

Bwāpāpa, kangi ubwēgi bwāli ikipānga ni sikali palikimo.” U mfwālo gwāli “manna amafisigwe, kangi ibwe ilyēlu.”

²⁶ Kangi ingulilo ya kipanga ya buna yāli Tiratira; Kolumba ukuya gwāndumi gwa ngulilo ya kipanga yila, untumigwa; 606 ukubūka 1520. Kangi ingulilo ya kipanga yāli ukusōnga Kwāpāpa, i Ngulilo sya Ngīsi. (Ikyēne kyāli nkilo, umwe mumenye, i Ngulilo sya Ngīsi.) Kangi u—u mfwālo, gwāli “maka ukulagila pamwanya pa fisu, kangi u Lutondwa Lwakulubūnju,” ku gwāndumi.

²⁷ Lilino, ikilo iki, uswe tukwānda pa ngulilo ya kipanga yabuhano, iyi yo ngulilo ya kipanga ya Sardisi, S-a-r-d-i-s-i, Sardisi. Kangi u ntumigwa ku ngulilo ya kipanga iyi āli Martin Luteri, ikwisa ukuya gwakwīsibiligwa ukukīndāpo ku gwasukulu gwa i Bāngēli pamo umanyisi uyu, pamo u gwāpāsi, ndigi, umwīsyūgu. Kangi i ngulilo ya kipanga yila yālyāndile mu 1520 nukumalikila mula 1750, 1520 ukubūka 1750; kangi i ngulilo ya iki uswe tukukōlēla “Ngulilo Syabutēdekēsi.” Kangi ukwīlūmbūsyā kwāli “Ukubōmbēla i ngamu yābo bēne.” Kangi umfwālo gwa basyāle abanini aba bālekigwe, kwāli “Ukwenda pankyeni pa Umwēne mu myenda imyēlu, kangi ingamu syabo mwa Buku gwa Būmi gwa Kang’osi.” U Ntwa alisaya uswe bo uswe tukwāndāko lilino.

²⁸ Lilino uswe tukwānda pa linandi lya 1 ilya ntu gwa 3, ugwa ngulilo ya kipanga iki. Indumi ku Sardisi, akabalilo ka butendekesi. Abasyale abanini bikwitika basyele, itolo kifuki kisimile.

²⁹ Lilino ku bamo mwa bīse-bapya, babagile ukuyoba pa iki apa, ukuti...ukuti umwe mutisakuya kunyuma kwa ikylene. Ikyēne kyo tutigi kibisi, kangi utubalilo tumo uswe tukwisaga kūko uswe tubagile ukubika i ndumi syitu panja pa...ukulaba ikyēne lōsa, ukwisa pamusi nu kutēdekēsya ikyēne lōsa; mbagile ukubōmba ikyēne Pandungu. Lilino, kila ifi fikwīmīlila i yākw-...i ngulilo ya kipānga: kimokyene, fibili, fitatu, fina, fihano, ntāndātu, fihano-na-fibili. *Iki* ukwanda na Filadelfia...

³⁰ Kangi *iki* pamwanya apa kikwīmīla a—a maka ga kiPentekosti, pamo ikipānga iki kyāli pa Pentekosti. Ikyene kyaali kipanga ikinywamu fiyo ku bwandilo, loli abene balyandile i—i...Imbepo yakipangakipaguke yikwisaga nkati mmyabo, ukugela ukupāgūlania i Kipanga, iki kyākōleligwāga “Imbombo sya baNikolai.” Ngimba mukumbilika une kubutali kunyuma? Ena? Umma ndaga. “Imbombo sya baNikolai.” Lilino, ikyene kikāli *kimanyisyo* tāsī mma. Kangi polelo uswe twālyēgile i Lisyu nukubongotola ilyēne pāsi, kyāli fiki “imbombo,” ngimba kyāli fiki “baNikolai.” Iyo yo ngamu inhesya kwa uswe, baNikolai, polelo une ndinkupimba aba kiGiriki nukubongotola ikyene. Kangi *nikao* kikusanusya “ukupōnjōla, pamo ukupōnjōla, pamo ukupōka ikindukimo.”

Nikolai, *laitane* kyo “i kipānga, abāpāsi.” Nikolai, i—i mbōmbo isi syāgelāga ukupōnjōla a bāpāsi, nu kubika lōsa u lusayo, kangu yu mwēne yumo ukubala i Bāngèli, u mwēne yumo ukupa u lusanusyo, āngāli ikuyaga bishopu, pamo umundu yumo unkulumba ugwa kipanga.

³¹ Polelo uswe tukusyāgānia, mu ngulilo ya kipānga yakibili, ikyēne āngāli kikwānda ukukamandānia injila pānja. *Uyu* akāli yo Pentekosti; kangu *iki* kyo kipanga-kipāgūke (d).

³² Lilino, mu ngulilo ya butatu iya kipanga, Pergamo, Pentekosti āli kifuki ukufyōlotoligwa pānja. Loli ikimanyisyo kya kipanga-kipāgūke, ikyēne kīsile ukufuma mu “mbombo” *apa*, injila yosa ku “kimanyisyo” *kuno*. Polelo abene bāli naloliloli bāfikile, bēgi papapa *apa*. Abene bālyégēne! I... ikibugutila iki *apa* iki kyāpokil’amaka i fibugutila fya kipentekosti.

³³ Lilino injila iyi une nguyoba ikyo, bakundwe, ikyo kyo fundo ya bwanaloli-ndumbula. Ikyo kyo kufwana nu simbo insisya sya syambukulu. Amabūku ga Lukomano lwa Nicene, *Buku gwa Foxe gwa Bafwilila*, kangu fyosa ifisimbe ifikulumba ifyaiyolo. Une ndinago gamo mwa mabūku amakūlu-fiyō aga galiko. Kangu aligwesa... Une nguyoba iki komma na... Komma ukuyoba ukuti une ndi gwa Pentekosti. Ikyo kitikusanusya... Akabalilo kāko une nguyoba, “pentekosti,” ikyo kitikusanusya ikipāngānio iki ikya lisiku ili uswe tulimo nu bumi. Ikyo kyo itolo kitobesigwe bo bōsa ba bēne. Lōli une ngusanusya u Pentekosti ugwanaloliloli, u Mbepo gwa Kyala ugwanaloliloli ni Kimanyisyo ikypabwāndīlo, ni sayo syapabwandilo, ni ngamu isyapabwandilo, na filifyosa katikati injila ikyene kyaalyandile ku bwandilo mumo ikyene kyakindilemo mu li Bangeli.

³⁴ Lilino, polelo akabalilo kako uswe tukwisa ku ngulilo *iyi*, umwe mukuketa mumo Pentekosti ikwīsāpo. Ngimba umwe mubagile ukuketa ikyene mu nyuma kanunu? Ngimba umwe mubagile ukukupela ikyene kubutali kunyuma kula? Umma ndaga. Lilino, *apa* ikwīsa, ikilo kyamayolo, ingulilo ingulumba iyi uswe tuli nkati *munu*, Konstantini, Konstantini, *K-o-n-s*; une nisa kubika ikyēne. Umwēne, ukuya mwiputafifwani, āli... āsūmīle a Bakristi aba *apa* (bala aba bāli ni kimanyisyo kya baNikolai) linga abēne bābagile ukwīpūta ukuti umwēne isakukaba ubwīte bumu; ena, umwēne angali ikuya Nkristi. Mukabalilo kala akabalilo kako umwene aali ku bwite, umwene agogwile injosi ukuti umwene abagile... Ni kipingika ikyelu iki kyābīkīgwe pankyēni pa mwēne, umwēne alinkuti, “Ukwisila mu iki ugwe kukaba.” Kangu uko ko kutalusya. Polelo umwēne alinkusumusya ababwīte bāke nu kusīngūla pa ngulu syābo i kipīngika ikyēlu, kangu bula bwāli buyo-bupāpiligwe pamo ubwāndilo bwa lubātiko lwa Kikatolika, umwīsyūgu, kikukōleligwa Abasikali ba Columbus.

³⁵ Lilino—lilino, Konstantini, kilipo...ugwe ukabagile ukufulula akându kamokène ukufuma mu syambukulu, isya umwène ukuya mpîndûke. Umwène âli nakimo lôli gwândyâli unniôngale. Umwène âli mu lînogòno lyâke i fûndo uku—uku ukôngàna ikitângalâla kyâke nu kukipela ikyène kyamaka. Polelo umwene mwa yumwene, ukuya mwiputafifwani, îputaga ififwani; polelo umwène âkétile ukuti i kimanyisyo kya baNikolai kyâfumîle kifuki ukukamandania lôsa ku buyo bumo, popâpo umwène âbómbile akabómbèlo kalakala aka uswe twalyâgènie ikilo kyammayolo.

³⁶ Kangi Yeso âlagusisye ikyène ifyînja bamia batatu-nabana bo ikyène kikâli ukwîsa ukuboneka, ukuti umwène isakumanyisya ikimanyisyo kya Balaamu. Mûmo fikuti Balaamu âsyôbîle abâna ba Israeli, âbatêndike abène ukusulwa ubulogwe kangi—kangi ukupa...ukwega ifindu ifipîgwe ku fifwani, ukulya ifindu. Lilino, uswe tumenye ukuti “ukulya ifindu ifi fyabikigwe ku fifwani,” iki ikylene naloliloli kyaali, kyo kwiputa. Ukubûka nkati, abène bînamâga pâsi ku fifwani, ukubîka ififwani ukugomokela mu kipânga kya Kikristi; itolo bo yu Balaamu aabombile kunyuma kula, aali na Israeli ukusulwa ubulogwe, ukubuka ku lusekelo ulunywamu ulwa kifwani.

³⁷ Ena, Konstatini âbómbile ikîndu kilakila na kabómbèlo kâke, kangi umwène âpelîle i kipânga. Umwene âpele i fiingi ku Lukomano lwa Nicene, kangi polelo abene... Umwène âpelîle i—i kilündiko kya miyûmba imikulumba igi umwène âlinagyo, kangi umwène alinkupîndusya igi mu fipânga. Kangi polelo umwène âpelîle i kigemo ikinywâmu ikyasangalabwe, kimogesigwe na golidi nu tubwe-utupala. Pamwanya pala umwene abikile ukuya kikota, kangi umwene alinkupela u nnyambala yumoywene ukuya ntu ngati i... umwène âkoleligwâga akabalilo kala “u bishopu.” Kangi abène balinkumbîka umwène pamwanya pa kikota, Boniface III âbîkigwe-pa-kikota. Akâlyéndile itolo mma umwène ukusyûngutila ni myênda afwele ngati u—u gwâpâsi âbómbile, lôli abène bâlîmpelîle umwène i—i miselekesye iminywâmu iminunu kangi ukumfwîka umwène lôsa ngati kyala nu kumbîka umwène pamwanya pala nu kunkôlêla umwène, “U Vicar.” Vicar, pamo *Vicarivs Filii Dei*, ikyène kikusanusya “mbuyo bwa Mwanundumiana gwa Kyala.”

³⁸ Lilino, apa po ku mwene uyu ali na mahala, laba, simba ikyo panja: *Vicarivs Filii Dei*. Kangi polelo akabalilo kâko umwe mukulaba ulukindi pâsi apa nu kôngelêla imbalilo, kangi umwe mukwâga katikati iki Kyala âyobîle ubung’wale bwa kinyamana kyâli: abamia ntândâtu na malongo ntândâtu na ntândâtu. Muketile, *Vicarivs Filii*... Lilino, une njîlêmo mu Roma kangi njîlêmo mu Vatican. Kangi ingiga yabutatu: bulagili bwa gehena, kumwanya, na purigatorio. Muketile? Njikétile i ngiga, njikétile i vesti, ngétile fyôsa, palapala pala.

³⁹ Naloliloli, pa Kina kimo pamusi pa sala ya butatu une nābagile ukwāgana nu pāpa *gwapabutasi* uyu āli kula. Baron von Blomberg aali ni...kangi polelo umwene alinkuti, “Lilino, akabalilo kāko ugwe kubūka, Nkundwe Branham, ikindu kyākwānda ugwe kufimbilisigwa ukubōmba ko kwinama pāsi pa kifundo kyāko ikililo nu kufipa ulusāmbo lula.”

⁴⁰ Une ndinkuti, “Ikyo kyo pānja. Ikyo kyo pānja. Itolo ibwa ikyēne.” Une ndinkuti, “Une ngumpa...Une ngaya nakyo nakimo ikyākulwana nu mūndu yula, umwēne...?...” Loli une ndinkuti, “Kilipo ikindu kimokyene, une ngumpaga u nnyambala amapalo gake. Linga umwene yo ‘Ntiligwa,’ ikyo kyo kili kanunu, u ‘Bishopu, Nkulumba, Dokotala,’ kilikyosa, une nisa nubuhobofu ukumponia u nnyambala. Lōli ukubōmba ulwiputulo ku nnyambala? Une ngumeleligwa ulugindiko lwāngu ku Nnyambala yumoywene: Yeso Kristi. Uyo yo Nnyambala mwene une āngāli ngwinama pankyeni.” Une ndinkuti, “Itolo ibwako ikyene. Itolo omola ikyene panja.” Une ngaabagile ukwega ikyene. Kangi polelo une...

⁴¹ Ukufuma pakwisa kukāya une nāsyāgēnie ālipo u mwaMerika uyūngi unkulumba ābōmbile ikyo, yōpe, Teddy Roosevelt. Umwēne alinkupika ukubomba ikyēne panongwa ya...Kumbukilaga ikyo mu syambukulu? Ukuti umwēne ākānile ukumbona u Pāpa panongwa yakuti umwene āfimbilisigwe ukumfipa ulusāmbo lwāke pamo...Abene bāli nalo ulwēne pa lobe-ulunywamu lwamalundi, bōpe, umwe mumenye. Polelo...O, umma. Umma, ikyo kyo kili panja. Popapo polēlo...

⁴² Lōli, mu...Lilino, bo yu Balaamu...Polelo uswe twāsyāgēnie ikilo kya mmayolo, ukukilania...Lilino, apa ikyākwānda, bo tukāli ukusōkāpo apa, abēne bābīkile-palikimo i kipānga nu kwēgesania, balinkuya nu tufundo twa bwīputa-fifwani, fifwani fyabiputafifwani ifi fyāli nkipānga. U kyala gwa Jupiter, u kyala gwa lisuba, u kyala gwa Mars, u kyala gwa Venus, kangi ififwani fyosa fila ifya bakyala kangi umwēne ālyégile fyosa ifyene ukufuma ku fipanga fyapanja; nu kumbikapo Pauli, Peteri, umfunde Maria, bosa bala, nukuti, “Apa alipo u Vicar gwīnu panongwa yakuti Yeso ālīmbulile Peteri, ‘Une ngukupa ugwe ifungulilo,’ kangi umwene yo mwīngila-kilingo gwa batumigwa.” Ikyo kikāli kyo kimanyisyo kya kiKatolika mpaka ilisiku ili. Kangi abene balinkwīmika ififwani. Kangi ngimba abene babombile fiki? Bātwele u bwīpūti bwa kifwāni mu Kikristi, ikikōleligwe-lūlo Kikristi; komma i Kikristi kyānalōli, panongwa yakuti a bapentekosti abanini...

⁴³ Lilino kumbukilaga, une ndikuyoba...Une ngaayobile, “Baptisti, Methodist, Presbeteri,” abene bali nkati bosa. Lōli i kyānalōli, ikindu kyanaloliloli kya Kyala āli pentekosti; āli, ali, kangi isakuyaga bwila! Apo po pāpo i Kipanga kyālyāndile, papapa apa na Maka ga Pentekosti.

⁴⁴ Lilino, ugwe kuyoba, “Ngimba ikyo kitalusye, Nkundwe Branham?” Uni nisa kubasuma umwe ukwëga i syâmbukulu, kangi këta ukusuluka mu lusoko lwa kabalilo mpaka lîno, kangi syâgânia linga aligwesa gwa banaloliloli bala, abâna banaloli ba Kyala bakâkôlêlile ku Lusayo lula ulwa kiPentekosti; bâyobîle mu ndimi, ukusanusya ndimi, bâli ni fimanyilo ni fiswîgo, bôsigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi. Filifyôsa ifi abatumigwa bâbômbile, abêne bâbômbile bôpe, mulamula ukusuluka ukukîndamo mula. Iyo yo nongwa nkati mula, ukubala isyambukulu, une nâlyégîle Pauli na Irenaeus kangi—kangi—kangi—kangi pâsi kwa Mwîkêmo Martin, Kolumba; aligwesa gwa banyambala bala (mpaka mula mu ngulilo iyi apa), bâli ni fimanyilo ni fiswîgo.

⁴⁵ Umma ndaga. Umwêne âyobîle abêne bâli... ikyakuyobelapo kyâli na kanîni...Ngimba ikyo kinunupo? Umma ndaga. Umma, abêne bikuyugania imitu gyabo, abêne bakabagila ukupilika napanandi lilino, Billy. Umma ndaga. Ngimba ugwe ubagile...? Ngimba ikylene...? Lilino, umwe mukumbilika une lilino? Lilino, ngimba ikyo kyo bulebulu? Ngimba ikyo kinunupo? Ena? Aligwesa ikuyoba, “Umma ndaga.” Pauli, ikyo kyo king’wale kimokyene ukulwana na ugwe. Umma ndaga, kanunu.

⁴⁶ Lilino, mu ngulilo iyi apa polelo akabalilo kâko umwêne âtëndike ikindu ikikulumba ikinywamu iki, nukumbika u nnyambala uyu apa ukuya bishopu gwa kisu-kyosa pamwanya pa fipanga fyosa, ukubapa abene i hela nyingi na fyosa bo ifyo, kângi âfîngîle ku bêne, kangi nalôli alyôngène i kipânga ni sikali palikimo, kangî ukuleka i kipânga ukulagila i sikali. Ukumpela umwêne nnyambala unkulumba. Polelo kilipo katikati...Iki Konstantini âbômbile kyo kîndu kilakila iki uswe twâkyâgîle ukukilania mu kipânga ikîngi iki, iki kîkyo Kyala âyobîle; ikyo, mmasiku ga Eliya, ukuti abêne bâlitikîsye unkikulu yula Yesebeli ukuponjola abâna Bâke; ikyo kyâbonike pa buyo mu Ngulilo ya Ngîsi. Kangi këta kuno kûko Pentekosti aliko lilino. Mwe, mwe! Itolo kyâsimile ikyêne lôsa. Kangi kuli kifuki ifyînja elifu yumo, ikylene...ukufuma ukufwana 500 ukubuka 1500, kutalusya, ikyo kyo 606 ukubuka ku mma ’500...’520, yo mbalilo katikati, loli palapala pa fyînja elifu yumo. Abene bisa...kufwimigwa kwa lilopa. Bala isyambukulu.

⁴⁷ Lilino, u m’Katolika isakukubula ugwe ukuti i kipanga kya Kikristi, abene bâli kipanga kya Kikristi. Abêne bo kipânga Kyakikristi *ikyabupâgûke*. Lôli abapentekosti abâbwanalôli bâfyotolîgwe pânja, bâlinkufwa, nu kugogîgwa, nu kubîkîgwa ku bufwe na bapâpa na babishopu na fyôsa bo ifyo bomûmo ikyêne kyâbagile ukuya.

⁴⁸ Lilino, ilisiku limo ikyo kisakunyegelela une u bumi bwângu, muketile, ukuyoba ikyo. Lôli ikyo kyo kîndu kimokyêne kisitimikisye, une mmenye yo njila nki une ngubûkâko, lilino

une mmenye. Itolo yikūmilisya ukusululuka ni lilopa. Loli iyene yikufika ukuya sala lilino, iyi umwe muketile ukufwana na iki kikubombigwa nkisu iki ikyene kitisa kuya akabalilo katali'mma. Komma ugwe nasiku ukugomokelamo pa Ikyo! Ubo bo Bwanaloli. Syala palapala ni Kyene. Fulugania ililopa lyāko ngati bala mu lisiku lila.

⁴⁹ Lilino, nkati muno umwe mukukéta iki kyābonike. Polelo nkati muno i kimanyisyo kya Yesebeli kisilemo. Yesebeli āli nkīkūlu yumo, umwīputafifwāni yumo uyu. . . Ahabu ābómbīle ikīndu kilakila iki Konstantini ābómbīle; ālyégīle unkīkūlu uyu ukuti ap'amaka ikitāngalāla kyāke, kangi alinkutwāla ubwīputa-fifwāni mu Israeli itolo katikati mūmo Konstantini ābómbīle kunyuma kula. Kangi Pentekosti āli kifuki akīndīle lōsa.

⁵⁰ Lilino, Kyala āfyusīsyē Martin Luteri. Une ngulōnda umwe ukukētēsya mūmo ikyēne kikubūkīla panja *apa* kangi kifuki ukusima lōsa, polelo panini kikwānda *apa*, kangi kikwīsa pāsi ukubuka *kuno* kangi. Kangi une mu luko lumō ng'walīle mōsa ukukilania ikyo panongwa yakuti ikyēne kyo—ikyēne kyo kimanyisyo ikikulumba kuli ikilo kya Pandungu, u Ntwa itikisyege.

⁵¹ Lilino—lilino, une nalōli ngwitika uswe tuli mu luko lumō tunyakilīgwe mōsa lilino kūko uswe tuliko. Lilino, papapa nkati *muno* yilipo i—i Ngulilo ya Ngīsi, papapa *apa*, ukufuma 1500. . . ukufuma 606 ukubuka ku 1520. Mulamula nkati muno. Une ngubikaga iki *apa* ukuti umwe mwisa. . . 606 ukubuka 1520. Iyo yo Ngulilo ya Ngīsi, ikipanga iki papapa *apa*, i Ngulilo ya Ngīsi. Lilino, i kipanga iki kikyo uswe tukusōka panja lilino kyo kipanga kya Luteri.

⁵² Lilino, kifuki aligwesa kunyuma kula, abandu bala bāfwile panja mu. . . Abanyambala aba bo Irenaeus, na Martin, na Kolumba, kangi abene balinkusimilila. Kangi lilino ugwe kwēga aligwēsā uyu ikulōnda ukulōndēsya kunyuma isyambukulu silisyōsa ugwe kulōnda, linga ikyēne kyo syambukulu isyānalōli, kangi akabalilo kāko abēne bikukubūla ugwe ukuti “Mwīkēmo Patrick āli gwa Katolika,” abēne bakamanya iki abēne bikuyobelapo. Mwīkēmo Patrick ākemīle i kipānga kya Katolika, kangi akābūkilemo siku ku Roma, kangi nubukafu balinkukāna ikimanyisyo kyābo. Ikyo kyo katikati kitalusye. Umwe buka kwītōngo kwa Eng-. . . pamo Ireland umwīsyūgu, kangi umwe mwisa kukēta ikīndu kilakila. Mwīkēmo Patrick āli nnyambala gwa Kyala! Lōli, Mwīkēmo Patrick, akabalilo kāko ikyēne kyāyobile nkati mula ukuti umwēne—umwēne ābopīsye syōsa i njoka pānja pa Ireland, kala kāli kapāngo kamo.

⁵³ Balinga ba umwe mubalilemo siku nukupilika isya William Tell ukutusalila i apulo ukufuma mu ntu gwa ndumiana gwake? Kala ko kapāngo ka Katolika, nasiku lyālīko i lisyu lya ikyēne

lūlo. Une nāli kulakula kula kūko ikyēne kyābagile ukuboneka. Ikyene kisimbígwe mmwanya mula, “akapāngo, komma lūlo,” mu Switzerland. Billy na une twālitúgèsye kulakula kula pa lubafu lwa Sūmbi Lucerne kūko umwēne ābómbile i—i kīndu kyāli, umwēne ātusulile u mūndu; ikyo kyo kyabwanaloli, loli komma i apulo ukufuma pa ntu gwa ndumiana gwake. Ikyo kyo itolo akapāngo, nyīho ni findu, ikyene kikālimo siku lūlo. Abēne bakaya nabo nabumo u busimbígwe bwa ikyēne pala, kūko ikyēne kyābonike pamo kalikōsa, aka abēne nasiku bābómbilēmo ikyēne. Kangi ikyene naloliloli kikumbopesya umwēne pānja pala nukuyoba iki ikyēne kyāli. Lilino, loli mu iki, ikyēne kikaya naloliloli syambukulu isi sikuyoba umwēne ābombile ikyēne. Muketile.

⁵⁴ Popāpo lilino nkati muno, mu ngulilo ya kipānga, apo po pāpo ikyēne kifuki kisimilile mōsa, lōsa kibūkile panja pa kuyapo. Lilino mu ngulilo iyingi iyi yikwisa ingulilo ya Butendekesi. Lilino, ifindu ifi apa bo fikīndile ifyinja elifu yumo ifya butitu ni ngisi nu kusimilila, na fyosa bo ifyo, ikipanga mu luko lumo kyatagile ubuketelo bwa Irenaeus. Umwēne āli nnyāmbāla unkulumba, u nnyāmbala unyakya. Momūmo bāli amamia ba bala abikēmo abapala aba bāpēle ililopa lya būmi lyābo itolo mwaitolo (bīmīle mu bukinilo bula) mūmo abēne bābagile, muketile, panongwa ya nongwa ya Kristi, panongwa ya losyo mu Ngamu ya Yeso Kristi, panongwa ya kuyoba mu ndimi, ubusyūke bwa Yeso Kristi gwabumi mbumi nu Kuyapo Kwāke Kwābukyāla pala, akabalilo kako abandu aba *bikwikolela* bene Bakristi bafwimaga abene. Uko ko kotalusya. Ikyo kyo katikati.

⁵⁵ O, ikyēne kyo—ikyēne kyo kilūdilo kyamisyētano ikya kubagilila-gehena une-ngamanya-fiki. Kīsaga ngapo bo lula kangi ukubūmba bēne bikupela bēne, “ikwikōléla mwene nsololi-gwakikikulu, unsanusi Gwabukyala gwa Lisyu, nayumo amenye ilyēne loli bēne.” Ikwikōléla mwēne, lōli umwēne yo nsyōbi. Umwe muketile? Pala umwe muketile. Lōli mu kabalilo kalakala; alinkwāga u gwāndūmi Gwāke pala, nu Bwānalōli bula. U Bwanaloli bwila bwisakugomokelaga ku Iki. Muketile? Akabalilo kosa ukugomokela ku kyapabwandilo, panongwa yakuti Kyala atikwandukamo siku ukufuma ku Ikyo.

⁵⁶ Lilino, kangi uswe tukusyāgānia kōpe, ikilo kya mmayolo, bo uswe tukāli ukusōkāpo pa iki, ukuti ikyēne kisakwikāsya mu ndumbula yāko. Kikāli itolo ukuti ābómbile... Mu luko, Yesebeli, umwēne āli nu—nu mwanundindwana. Umwe mukukumbukila ikyo? Kangi Busetuli 13 āyobīle ikipanga iki kyāgomokile-nyuma, Roma, kyāli na bānabalindwana. “Umwene āli yūba gwa bamalaya.” Ngimba ikyo kyabwanaloli? Yesebeli āli nu mwanundindwana, kangi fyō fiki Yesebeli ābómbile nu mwanundindwana gwāke? Kēta mūmo fyōsa ifindu fila, ifyakwēgelēla ni misyūngūlu. Yesebeli ākētīle ukuti umwanundindwana gwāke ālyégigwe kwa Yehoram, uyu āli

mwanundumiana gwa Yehosafati mu Yudai.

⁵⁷ Israeli āpāgukēne pa kabalilo, bo ulu. Apa alipo Yerusalemu *apa*, kangi apa alipo Yudai *apa*. Mulimōsa, Ahabu āli *apa*, kangi Yehoramu āli *apa*. Umma ndaga, Yesebeli āli na *iki* kipōnjoligwe, gwēsa Israeli ālyégile ififwāni. Polelo... (Bōsa lōli Eliya kangi kala akanini akabugutila akasūbilígwa.) Umma ndaga. Lilino, ukukilania ku lubafu *ulu* āli Yehoramu pamwanya pa Yuda; kangi akabalilo kākō umwēne āli nu mwāna ukwisila mwa Ahabu, umwēne ālimmwégile u ndīndwāna uyu nukummwēgesya umwēne kwa mwanundumiana gwa Yehoramu... pamo kwa mwanundumiana gwa Yohosafti uyu āli Yehoramu, kangi ātwele ubwīta-fifwāni mu Yudai, nu kubika ifigemo fyābīputa-fifwāni mu Yerusalemu.

⁵⁸ Ikyo kyo katikati iki ikipanga kya Katolika kyābōmbīle! Umwene alinkusomeka ikimanyisyo kyāke ikyā kipanga-kipāgūke na fyosa bo ifyo, nukutumula u Mbepo Mwīkēmo ukufuma ku kipanga pāsi *apa* nu mwanundindwana gwāke (Luteri, Methodisti, Baptisti, Pentekosti, na fyosa bo ifyo). Ikyo kyo katikati iki umwene aabombile. Ili Bangeli lyāyobile, “Umwene yo yūba gwa bamalaya.”

⁵⁹ Lilino, umwe itolo kēta ukukīndāmo mu Masimbo. Umwe muketile—umwe mukukēta kalikōsa munjil’iyīngi ingīndāne mu Lisīmbo, kangi isyambukulu sikutika katikati pa fila ifingw’āle filafila, ugwe kwisa kwa une ukuya nnyambalanūnu. Muketile? Uko ko kotalusya. Ikyene kikaya pala mma!

⁶⁰ Ifipanga-fipāgūke ifi fyo findu fyāmwāsi ifi uswe tufumile pakuyamo nafyo siku mu kiProtestanti, ukugela ukutendeka abanyambala ukulagila ikipanga, ikifwani ikingi bo yumo uyu itūgēsye pa kikota kila. U bishopu unkulumba, abaketela-pamwanya ba Pentekosti, “Ena, lilino, unko une ngēte, iki ikimanyisyo kyāke kili? O, umwene ōsigwe mu Ngamu ya Yeso? Umwene akabagila ukwisa mu iki. Umma, nkulumba, bakūndwe. Ugwe pīka Ikyene.” Kangi ikyo kipīkīgwe kyōpe. “Une ngubapaga umwe ukupilikisya, mungasulwa aligwesa gwa umwe ukubūka ku lukomano lula ukukilania kula. Napanandi. Kali ugwe uli mbine bulebule, ima kubutali, kali kyo fiki Kyala ikubōmba. Linga ugwe utikukētēsya ukwisila amandalasi gītu, fiki, ugwe utikukēta napanandi.” Āpīmbīle ikifwani ku kinyamana! Kangi i kifwani kyāli nu bumi ukuyoba. Ikyene kyo katikati kotalusya. Ugwe utikwinogona ukuti umwēne abagile ukuyoba, itolo ukunkilania umwēne panini akabalilo kamo. Uu-huu, ubagile naloliloli ukuya mu lutamio.

⁶¹ Une ngukumbukila, ku Tulsa, Oklahoma, une naali... O, une nafikāga mu busofanie ubunyali kula, fila ifipānga-fipāgūke fikwānda ukusyūta ukusyūngutila kula. Kangi une nālītugesye mu kiyumba iki ilisiku limo kangi une ndinkukēta i—i mboniboni. Une nākētīle a—a kanini...

akamogi, akanini akāna-ka-pùsi akaiyolo, kangi umwēne ālāmbalēle pa kigēmekesyo kya siliki, kangi umwēne āli kamogi-fīyo akīnitu akanini. Kangi une ndinkwenda ukubuka kula (kangi une ngutula u niālu), kangi une nābúkile ukukilania kangi une ngwānda ukugūsa umwēne, kangi umwēne ābukāga, “pururu, pururu.” Umwe mumēye mūmo utwēne tukubōmbēla akōgo akasisya kala, umwe mumenye. Kangi une nangūsāga umwēne, une ndinkuti, “Gwekamogi, kāpūsi kanini.” Kangi umwēne alinkuti, “pururu,” itolo bo bubununu, umwe mumenye.

⁶² Kangi une ndinkukēta ukukilania kunyuma kwa kigēmekesyo kyāke, ikyēne kyāyobile, “mwana-gwa-nialu Gwakipentekosti.” Ena, une ndinkwinogona, “Lilino, ngimba ikyo kikaya kihesya.” Kangi une ndinkuti, “Iki kibagile ukuya mboniboni.”

⁶³ Kangi i Kindukimo kilinkuti, “Pene pāpo ugwe kugūsa ulusyōya lwāke injila iyi, fyōsa filikanunu; lōli lilino linga ugwe kulōnda ukukēta iki umwēne apeligwe nakyo, gūsa ulusyōya lwāke kubwakunyumba.” Muketile? Popāpo akabalilo kāko une nāgūsile ulusyōya lwāke kunyuma, fila ifisige filinkung’atūka pānja, mbindimbindi, kangi umwēne āli kīndingo kīmīle pala kikufunya kwa une nabubukafu bomūmo umwēne ābagile. Muketile, itolo gūsa ulusyōya lwāke kunyuma panini panandi. Mbula umwene ulosyo lwake mwa “Tata, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo” kyo kya mōhēsi kangi kya kipanga kya Katolika, kētēsya iki kikuboneka ku mwēne. Muketile? Ulusyōya lwāke lukwīma mmwanya.

⁶⁴ Une nisile pasi, ndinkuyoba kwa Nkundwe Gene na bene, pasi mu...o, Nkundwe Leo na bene, une ndinkuti, “Une naloliloli nāli ni mboniboni iya fipanga-fipāgūke ifya kiPentekosti mu iki.”

⁶⁵ Lilino untu gwa 3, unko uswe ikyākwānda...Sardisi kyo kipanga ikifwano. Ikyene kyo kifwile panongwa yakuti abene bāgogigwe akabalilo aka. Itolo akalūsānio akanini ka Būmi, uswe twisakusyāgānia mu maminiti manini iki ikyēne kyāli, itolo mu kayabo kanini. Ukufuma 1520 ukubuka ku 1750 yāli iyi Ngulilo ya Sardisi. Kangi u lutondwa, pamo u gwāndūmi gwa... U lutondwa ulu lwāli nkiboko Kyāke, uyu yo āli gwāndūmi pamo untumigwa gwa ngulilo ya kipanga yila. Ngimba ikyo pabwelu kipilikisye? Ukuti u lutondwa lwāli gwāndūmi, kangi u gwāndūmi yo ntumigwa ku ngulilo yila. Umma ndaga. Umma ndaga.

⁶⁶ Lilino uswe twamalisisye nu Lukomano lwa ku Nicene. Umwene āfwile kunyuma nkati mula, kangi bosa bikwisa mmaka nu lwimiko, kipanga ni sikali fyōngēne. Kangi ngimba aligwēsa abagile ukukumbukila iki ikimanyisyo kyāyobile ikilo kya mmayolo, iki bīngi ba bāndu bala bīnogonāga? “U Fyinj’elifu ālyāndilēko.” Kangi fyōsa i...“Ukutwāla nkati

Fyinj'elifu kisita kwisa kwa Kristi.” Muketile? U kwisa kwa Kristi kukutwāla nkati Fyinj'elifu, ikindu kyakwanda. Kangi mmasiku gala abene bālinakyo...Linga ugwe kwega isyambukulu, ugwe kusyagania abene baali na baYeso ababusyōbi bikufyuka na filifyosa ifingi, muketile. Kangi abene binogonaga nukuti u pāpa āli Yeso, ikumbilikila umwene ukuya *vikari*, “mbuyo bwa Mwanundumiana gwa Kyala.” Ena, nywāmu kyala mwikemo, bo, itugesye pala.

⁶⁷ Unko une mbabūle umwe ikindukimo. Ili Bangeli likuyoba ukuti akabalilo kako Yeso ikwisa...bo Umwene akāli ukwisa, “Pala pisakufyūka abasololi abasyōbi, kangi pala pisakufyūka a baYeso ababusyōbi.” Uko ko kotalusya. “Keta, kuno...” Loli unko une itolo nsatusye iki mu ndumbula yīnu: patisa kuyapo nasiku u Yeso ikubika uluyapo pa kisu-kyā-pāsi apa mpaka i Kipānga kimalile kinyakiligwe kangi kikīndile. Lilino, ugwe itolo kyūnga ikyo mu linogono, panongwa yakuti bisakuyapo abakristi ababusyōbi bikutupuka. Loli Yeso atisakuya apa pa kisu; panongwa yakuti ingangabwite yikukuba, kangi Umwene atikwisamo siku, uswe tukwagana nu Mwene mu mbepo. I Kipanga kitalile kikīndile. Kangi polelo akabalilo kako Yeso ikubonekela, ikyene kisakuyaga kugomokela. A Bāpanja bikubuka ukwakwāgāna nu Mwene mu mbepo. Ngimba ikyo Lisimbo lila? Muketile? Abene bikubuka ukwakwāgāna nu Mwene mu mbepo, kangi polelo uswe tukubuka pamwanya. Kangi Yeso yo...nasiku ikubikamo amalundi Gāke pa kisu mpaka i Kipanga kinyakiligwe kangi kyēgigwe ku Kāya kangi u Lusekelo lwa Bwēgi lumalike ku Mwanya; polelo Umwēne ikugomokela ukufuma ku basyāle ba kiYuda.

⁶⁸ Polelo, lilino, ikyene kyamalisigwe, u Lukomano lwa Nicene. I Kipanga kyāli—kyāli pāsi pa bulagili bwa bupāpa kuli kifuki fyinja elifu yumo. Abēne bāgogile lōsa bōsa bābo bākanikāga na bēne. Uko ko kotalusya. Ugwe pamo kwisa pasi pa ikyo pamo ugwe gwaali—ugwe gwaali—ugwe gwagogiigwe, bo yu Yezebeli aabombile kwa Israeli.

⁶⁹ U Mbepo Mwīkēmo aalekileko palikimo loli itolo banandi fiyo mu ngulilo iyi, bo yu Eliya na basyale ba Israeli aba bakafugeme ilifundo kwa Balaamu. Linga umwe mukulonda ukubala ilyo pāsi pala, uyo yo Banyafyāle Bākwānda, untu gwa 19, kangi ilinandi lya 18, akabalilo kako Eliya imege kunyuma kula mu mbako kangi umwēne alinkuti, “Ntwa, abēne—abēne baagogile bosa abasololi Bāko. Abēne babómbile kilikyōsa, kangi une—une ndi nīmwenē. Kangi une ndi nīmwenē uyu abopile.” Lōli Kyala ālimbūlile umwēne Umwēne āli na bamia bīngi nalīno aba bakāfugeme pa fifundo fyābo kwa Baala, mu bāpāsi pānja pala.

⁷⁰ Kangi polelo, Sardisi, lilino uswe tukwānda itolo. Ilisyu lilalila *Sardisi*, ilinandi lya 1. I lisyu *Sardisi*, mu masyu ga Kingereza, likusanusya, linga umwe mukulonda ukukētēsya

ilyēne mōsa, likusanusya “u mbòpe yula.” U *Sardisi* gwānālòli āli “u mbòpe yula.” Ikyo kyo iki *Sardisi* ikusanusya, umma ndaga, “u mbòpe yula.” Lilino, muketile, kang’i “u mbòpe yula.”

⁷¹ Lilino uswe tukwandaga pa lya 1. Fiyo...Uswe tukukolelaga ikyēne i *ngulilo ya Butendekesi* kang’i ikyene kyo kindu kyakufwāna fiyo kuli butendekesi ubu linga uswe tubagile ukukikolela ikyene ikyo, panongwa yakuti ikyene kyo...U butendekesi bwāli a “bābòpe bala” aba bālísile ukusòkàko kang’i bābòpìle ukufuma ku kyēne.

⁷² Lilino unko uswe twēge ilinandi lya 1:

...ku gwāndúmi gwa kipānga kya Sardisi sīmba; Ifindu ifi fyo umwēne uyu ali...i Mbepo ihano-na-ibili sya Kyala, kang’i indondwa ihano-na-ibili; Une mmenye imbombo yāko, ukuti ugwe ulinayo i ngamu ukuti ugwe uli mūmi, kang’i ufwīle.

⁷³ Lilino u luponio. Lilino, i Mbepo sihana-na-sibili syo...“I Mbepo sihana-na-sibili ni ndondwa sihana-na-sibili.” I Mbepo syāli bāndūmi aba bābúkile ku ndondwa aba bāli bega-ndumi. “Imbepo Ihano-na-ibili,” kahano-na-kabili kōsa utukīndāne u Mbepo Mwikemo ābagile ukōneléla u ntumigwa, uyu āli lutondwa mu lisiku lyāke. U—u Mbepo yo Gwasyepwa, kang’i u lutondwa ulu lwāpeligwe kuli ulubīngililo lumo ukubonesya u Bwelu mu ngīsi ya ingulilo sya kipānga isi kūko abakāndūlo ni ndōnwa fikwīmilila. U gwāndúmi, u Mbepo, āli yo yula uyu ābúkile ku lutōndwa kang’i ukubonesya u Lumuli lwa Mbepo Mwikemo ukwisila mu lutondwa ulu ku ngulilo ya kipanga yāla. Ukuti, umwe mubagile ukumanya...kuswiga bobāni Imbepo ihano-na-ibili sibi. Ikyēne kyo batumigwa bahano-na-babili ba ngulilo sya kipanga ihano-na-sibili. Muketile? Lilino, kang’i akabalilo kalikosa aka indondwa yaalisile pa buyo, Mbepo Mwikemo ālísile pāsi nu kupaka u lutondwa lula nu kukyūnga ulwēne itolo katikati ngati ulwakwānda lula lwāli.

⁷⁴ Lilino unko une—unke une nsisimikisye ikyo kwa umwe. Pauli āyobíle, linga umwe mukulonda ukumanya lo luko luki ulwa lutondwa ulwene lwāli. Panongwa yakuti, kumbukilaga, Sētāno yo lutondwa, yope, lutondwa lwa lubunju. Lilino kētésya, Pauli āyobíle...Ngimba umwe mukwitika umwene āli lutondwa ku kipanga kya Efesi? Umwene alinkuti, lilino, linga umwe mukulonda ukumanya kali Ikyene kyabwanaloli pamo mma. Mwa Galatiya 1:8, Pauli āyobíle, ikuyoba pala, ukuti ukufuma pāpo akabalilo kakwisaga, kang’i abakambwe abakali na fyosa bo ifyo, umwene alinkuti, “Linga u gwandumi ikwisa pasi ukufuma ku mwanya kang’i āmanyisye inongwainunu yiliyosa iyingi...” (Lilino, umwene aamenye unnyambala uyu isaga uyu abonekaga ngati gwāndūmi kang’i *vikari* unywamu.) Umwene alinkuti, “Kali yo ani umwene, linga u gwandumi aligwesa pamo aligwesa ikwisamo siku nukumanyisya kalikosa akandu akangi

ukukinda i Nongwainunu iyi uswe tumanyisye kwa umwe, ndeke umwene ayege ngunigwe.” Ngimba uko kutalusya?

⁷⁵ Pauli āli yo yūyo abafimbilisye abēne ukōsigwa-kangi linga abēne bakālyōsigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi, “Isaga kangi osigwaga lōsa kangi ukuti mwambilile Mbepo Mwikemo,” Imbombo 19:5. Umwēne āli yōpe yūyo uyu ālambalike amaboko pa bāndu, ni fyabupi, nukubika i kipanga ndubātiko ni mbombo ya fika, ulubūmbulusyo Lwamwakyāla, ifikungilwa fya ndimi, ukusanusya kwa ndimi. Ngimba uko kutalusya? Bakorinti Bakwanda 12, muketile iki Pauli āyobīle. Bakorinti Bakwanda 12, kangi umwe mwisakukyāga ikylene. Umwēne ālitūgēsye mu kipanga. . . Kyala ātūgēsye mu kipanga ifikungilwa ifikulumba ifi; kangi Pauli alinkubika abēne ndubātiko, nukubabika abēne ndubātiko ukuti abēne bābagile ukubōmba ku lwīmiko lwa Kyala. Pauli āyobīle ikyo. Polelo linga u nnyambala aligwesa, kali kyo kipanga-kipāgūke kiliku iki umwene aliko, uyu ikugela ukukubula ugwe ukuti amasiku ga kuyoba mu ndimi, ukusanusya kwa ndimi, ulubumbulusyo Lwakyala, ni fika, nu nketi gwa Mbepo Mwikemo ukuya lōsyo . . . ndeke umwene ayege ngunigwe. Kabuno u Mbepo yulayula uyu āli pa Pauli isakuyaga yo Mbepo yulayula uyu ātumīgwe ku ngulilo ingōnge iya kipanga, kilakila ku ngulilo ya kipanga ikikōnge, kangi kilakila ukukīndilīla pāsi ku bumalikisyo bwa ngulilo ya kipanga. U Mbepo yulayula, u Mbepo Mwikemo. Ngimba umwe mukwitika ikyo?

⁷⁶ Linga umwe mukukētēsya iki, iki kisīmbigwe apa. Unsīmbi āmenye. Kēta, i “Mbepo ihano-na-ibili.” Kētēsya: isopelo-ingulumba “M,” Mbepo Mwikemo, mwene yumo gwa bēne. Uu-huu. U Mbepo Mwikemo yulayula ikwisa kahano-na-kabili kōsa ku ngulilo syosa sya kipanga ihano-na-sibili ikupimba u Lumuli lulalula. Mukupilikisya ikylene lilino? Ingulilo ihano-na-ibili sya kipanga, kahano-na-kabili kōsa u Mbepo Mwikemo uyu ābagile ukupimba i Ndumi yilayila! Iki kyāfumusigwe kigune ku aligwesa uyu āngali ikwāndūla Ikyēne.

⁷⁷ Lilino kēta linga ikyo kikwīkāsya nu busetuli bwa kindu kyōsa. Umwēne alinkuti, “Aligwesa isakusōsyāpo pamo ukōngelēla, kilakila kisakwēgigwa (ikiyabo kyāke) ukufuma mwa Būku gwa Būmi.” Ikyo kyo kindu kyōsa kikupilile pamwanya polelo. Popāpo yikayapo ni fwāsi nayimo kuli ugwe ukunyēla pamo ukwīngilīla ubuyo bulibōsa ubūngi, muketile, nongwa yakuti ikyo kyo Ikyēne. Ikyo kyo iki Kyala āyobīle, ikyo kyo iki u Mbepo āyobīle, kangi ikyo kyo iki i Fipānga fyāyobīle. Lilino, linga ugwe kugela ukufimbilisya nkati luko lulilosa ulungi ulwa kimanyisyo ukukinda iki Pauli āmanyīsye, ikylene kyo kisobi! Ili Bangeli lyo lyākutālūsya. Ubumi bwake. . . Yeso aatile, “Une ngwegaga ikiyabo kyake ukufuma mwa Buku gwa Bumi.”

⁷⁸ Lilino, ugwe kuyoba, “Kyo kiyabo kiliku ikya Buku gwa Bumi?”

⁷⁹ Balipo abāndu bīngi aba bali ni ngamu syābo mwa Būku gwa Būmi aba bo naloliloli bisakutoligwa. Umwe mumenye ikyo, bule? Kumbukilaga ukumanyisya kula ikilo ikingi? Ngimba umwe mukipilikisye ikylene? Mbagile ukubuka nkwandisya-kangi ikyo; kitikupilikigwa kinunu itolo mpaka na lino; komma ndikwipilika kanunu, muketile.

⁸⁰ Yuda Isikariyoti āli mwanundumiana gwa Sētāno, umwēne āli mōhēsi abonekīle mu mbili. Ili Bāngēli lyāyobīle umwēne āli. Ili Bāngēli lyāyobīle, “Umwēne āpāpīgwe mwanundumiana gwa bupyūtīgwe.”

⁸¹ Kētēsya iki itolo i miniti. Lilino, pa *iki* ālipo Yeso; *apa* ālipo unhiyi ku kililo Kyāke; *apa* ālipo yumo ku kīmāma Kyāke. Lilino, akabalilo kako. . . Yeso aali Mwanundumiana gwa Kyala. Ngimba ikyo kitalusye? Lilino, abandu bamo itolo bikuketa ifipingika fitatu, loli filipo fina. Ifipingika fina! Lilino, ngimba ikipingika kyo fiki? Kyo mpiki. Ngimba uko kotalusya? I Bāngēli lilinkuti, “Agunigwe yo umwēne uyu ikwītulika pa mpiki.” Kangi Umwēne ātēndekīgwe ukuya kigune kuli uswe, Umwēne ātulikīgwe pa mpiki. Ikyēne kyātumulīgwe pāsi, lōli ikyēne kyāli mpiki. Ngimba uko kotalusya? Umma ndaga. Pāsi *apa*, pāsi pa kām̄ba, ālimīle uyungi yula. Yudasi ālitulike mwene pa mpiki gwa mukuyu. Ngimba uko kotalusya?

⁸² Keta! *Apa* alipo u Mwanundumiana gwa Kyala; ālīsile ukufuma ku Mwānya, ikugomokela ku Mwānya, ikweega nu Mwēne untulwanongwa umpinduke. *Apa* alipo u mwanundumiana gwa bupyuto; ikufumila ku gehena, ikugomokela ku gehena, ikwēga nu mwēne (“Linga Ugwe uli!”) u mōnangi unsita-kupīndūka. Muketile, u mōnangi unsita-kupīndūka, “Linga Ugwe gwe Mwanundumiana gwa Kyala, ipokaga Gwimwene kangi uswe nuswe.”

⁸³ *Uyu* yumo alinkuti, “Uswe tulinasyo. . .” (ikulumbilila, undumbilili gwa Nongwainunu yula) “Uswe tukufwana iki uswe tukuyanakyo, lōli u Nnyāmbāla uyu akabōmba nakimo. Ntwa, ngumbukilaga une akabalilo kako Ugwe kwisa ku Kitangalala Kyako.” Ngimba ywani aali yula?

⁸⁴ Āli. . . . panini panandi ikilo kya mmayolo pamo ikilo ikitasi. *Uyu* yo Abelo gwa Kyala; *apa* alipo u Kaini gwa mōhēsi. Mūmo Kaini āgogīle Abelo ku kigemo, Yudasi alinkungoga Yeso ku kigemo. Uko ko kotalusya. Ilyōsi itolo likufyūka kubutali kunyuma *kula* mu Edeni kangi likusēngāma pāsi papapa *apa* kāngi. Uko ko katikati.

⁸⁵ O, ikyēne kyo kyalwīmīko, unsebwe ugwaiyolo gula, unsayigwa ugwaiyolo, itolo īswīle nu lwīmīko!

⁸⁶ Lilino, lilino uswe tukwaga apa (Nhobokela une.) ukuti ikipanga iki ikya Sardisi, ku gwāndūmi, Umwēne alinkuti,

“Imbepo ihano-na-ibili; Umwēne uyu ali ni Mbepo ihano-na-ibili.”

*...ku gwāndúmi gwa kipanga kya Sardisi sîmba;
Ifindu ifi fyo ikuyoba umwēne uyu alinasyo i Mbepo
ihano-na-ibili sya Kyala,...*

⁸⁷ Kangi lilino balinga bamenye ukuti Kyala yo Mbepo yumoywene? Naloli. Kyala, u Mbepo Mwikemo. Kyala, Tata, Mbepo Mwikemo, Mundu yulayula, panongwa yakuti Maria alinkuya ni kifuba na Mbepo Mwikemo. Lilino, i...loli Kyala ābombile u Mbepo Mwikemo uyu mu Muli ihano-na-ibili ingindane isyabubāngèli ku Kipanga, ingulilo ihano-na-ibili sya kipanga. Umwe mukupilikisya ikyene? Ingulilo ihano-na-ibili sya kipanga.

⁸⁸ Lilino, ugwe kuyoba, “Kyala atikubomba ikyo mma.” O, ena, nkundwe.

⁸⁹ Kéta! Umwene ābōmbile u Mbepo gwa Eliya, kangi akabalilo kako Elisha āsokilepo...Eliya alinkusookāpo, Elisha aali ni kiyabo kyapabili kya Ikyene. Kangi akabalilo kako Elisha āfikile ukuya mbine kangi alinkufwa, polelo Ikyene kikugomokela kwa Yohani u Mōsi. Ikindu kilakila, kyalimpelile umwene ukubomba itolo bo yu Eliya ābombile, ikwitugasya matēngèle na fyosa. Ngimba uko kutalusya? Kangi kilinkuyobeligwa-ngani ukwisa kangi mmasiku ga bumalikisyo, muketile. Kyala ikubombela imbombo u Mbepo palapala nkyēni ukusuluka.

⁹⁰ Kangi Yeso āpakígwe na Mbepo Mwikemo, ābūkile ukusyūngutila ukubōmba ubununu. Ngimba ikyo kitalusye? Kangi u Mbepo Mwikemo yulayula aali pa Yeso, aalisile itolo ukugomokela mu Kipanga pa Lisiku lya Pentekosti, ikwīsa kulakula ukugomokela mu ngulilo ingōnge, ingulilo ingōnge, i ngulilo ingōnge. Kangi ngimba Ikyēne kyo fiki? Yulayula kangi yumoywene-ntiga Mbepo Mwikemo. O, ngimba umwe mutikukibona? Kyala pamwanya pa uswe, mwa Tata; Kyala na uswe, mwa Mwanundumiana; Kyala mwa uswe, mwa Mbepo Mwikemo. Ikyene kyo mbubombelambombo mutatu, kangi komma abakyala batatu. Muketile? Kangi amapalo matatu gala (Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo) kyo kya ku Ngamu yimoyēne: Yeso Kristi. Umma ndaga.

⁹¹ Lilino, kētésya lilino bo uswe tukukīndilīla. “Imbepo ihano-na-ibili,” syo ikuti Umwēne uyu ikukolelela...Mmasyu agāngi, “ikukolelela abatumigwa Bāke.” Batumigwa aba bisakuyaga bapakígwe na Mbepo Mwikemo, nu Mbepo Mwikemo yulayula uyu Pauli (ugwākwānda yula) āpakígwe nagwe, u gwakibili, ugwākitatu, ugwakina, gwakihano, gwantāndātu, kangi gwakihano-na-kibili, bosa ba abēne bali nkiboko Kyāke ikililo. O, kwēga a maka gabo kangi u Lumuli lwabo ukufuma ku kiboko Kyake ikililo.

⁹² Lilino, Umwēne āfyūkile pa Mwānya. Kangi Filipu alinkuyoba, akabalilo kâko umwēne āfwāga... Pamo Stefani āyobīle, “Une nguketa kumwanya kwīgwiki, kangi i... kangi Yeso itugesye ku kiboko ikitalusye ikya Kyala.” Ikyo kitikusanusya ukuti Kyala ali ni kiboko ikililo ikikulumba ikinywāmu kangi Umwēne itūgésye pa kyēne, loli *ikiboko ikililo* kokuti ikiboko ikitalusye ikya “maka nu bulagili.”

⁹³ Umbili gula ugu Kyala āpelile... “Akābagile ukwītikisya u Mwīkēmo Gwāngu ukukēta ububole, kangi ndisakuguleka u moyo Gwake mu gehena, loli nukunfyusya Umwene mbuyo bwa Mbepo pa kigemo.” Ketesya! Akabalilo kako abene bikumbona Umwēne—Umwēne itugesye pa kigemo, kangi aali na Buku nkiboko Kyake, kangi nayumo umundu pa kisu pamo kūsi kwa kisu, pamo kulikōsa, ābagīlile pamo āfikilepo na kukukētamo mwa Būku; loli u Kang’osi uyu mumo Akēne kāgogigwe ukufuma ku lwalo lwa kisu, kula kunyuma ku bwāndilo akabalilo kâko Umwēne ikyākwānda īnogonāga isya mbili untabuligwe ugu, ikwīsa nukukyēga ikyēne ukufuma ku kiboko ikililo ikya Umwēne yūyo itūgésye pa Kikota, nu kwītūgāsya pāsi, Mwēne. Amenī. Mwaketa lelo umwe. Ago go Masimbo. Ilyene lyo itolo limogi, muketile.

⁹⁴ Lilino, “Umwene uyu ikuponjola isakwitūgāsya na Une pa Kikota Kyāngu, bo mūmo Une mbonjwile kangi nitugesye pāsi pa Kikota kya Tāta Gwāngu.” Mmasyu agāngi, “Une nālyēgile mu mbili Gwāngu u Mbepo Mwikemo. Une nguponjola ifindu fyosa ifya nkisu (ukwisila mu ngelo) ukwisila mwa Mbepo Mwikemo, kangi mbokile!” (“Kangi mwa Umwēne mukwitugala ubwisusye bwa Bwakyaala mu mbili.”) “Amaka gosa ku Mwānya na pa kisu gapēgigwe mmaboko Gāngu,” Umwēne alinkuyoba. A maka gōsa! Polelo Kyala yo nsitamaka linga Umwēne yo mūndu uyūngi. Kabuno i Bāngēli lyāyobīle, Yeso āyobīle, ukufuma pa busyūke Bwāke, ukuti “Amaka gosa ku Mwānya na pa kisu, fyosa-fibili, gapēgigwe nkiboko Kyāngu.”

⁹⁵ Kangi Yeso ikwisa ukufuma ku Mwanya na maelifu kalongo ukōlosya maelifu kalongo ga Bikemo Bāke, kangi i Bāngēli likuyoba ukuti “i Myanya gyalī bwāsi ku fwāsi ya sinda ya sala.” Ngimba ali kugu u Mwinitu unkulumba uyu, Kyala, polelo? A-ha. Muketile? Umwene ali mwa Kristi. Naloliloli! Kangi mumo uswe tukuponjolela na Mbepo Mwīkēmo mūmo Umwēne aayilile, uswe tukwitugasyaga nu Mwēne bo Umwēne ikwega ikikota kyapakisu kya Davidi, ukwitugasya nu bulagili nu Mwēne itolo bo Umwēne ābombīle kumwanya Kula, (Amenī!) na maka nu bulagili pa kisu kyosa. “Kangi abēne bo... i kisu kikukoloma, kikugūlila imbonekelo-pabwelu sya banabalumiana ba Kyala ukuya babonekele-pabwelu, u mwanundumiana gwa Kyala.”

⁹⁶ Panongwa yakuti, ukufuma pāpo fyōsa, ikisu iki kikāpīgwe kwa Kyala ukulagīla. Unko uswe tukētēsye ikyo uko ko

kutalusya. Yo ywani u kyala gwa kisu? Mündu! Ikyo kyo kitangalala kyâke. Fyôsa, kilikyosa nkisu kili pakwîlâmbika ku mündu yula. Ukwisila mu butulwanongwa umwêne alinkugwa; ukwisila mu maka ga Kristi gakutabula umwêne ikugomokela kangi. Uko ko kutalusya, panongwa yakuti ikisu kyo kya nnyâmbâla, ikyêne kyâpêgîgwe ku mwêne kangi umwêne âli ndagili pamwanya pa kilikyosa. Kangi ikipeligwa kyosa kikukoloma, kikugûlîla ku kabalilo kala ukuti akabalilo kâko abânabalumiána ba Kyala bisakubonekelâga kângi. O, une; o, mwe! Ukubonekela pabwelu kwa banabalumiana ba Kyala. Lilino, uswe kinunupo tuleke ikyo lululu lilino.

⁹⁷ Loli, abatumigwa bali nkiboko Kyake ikililo, bikugûlîla, kulikosa Umwêne ikutuma abêne, abêne bisakuyobaga ikindu kilakila, kabuno u Mbepo Mwîkêmo uyu aali mwa Kristi. . . O! U Mbepo uyu aali mwa Kristi! Akabalilo kako Umwêne âsokilepo, Umwêne alinkuti, “Akabalilo kanini kangi ikisu,” *kosmos*, i lisyu lya kigiriki ili likusanusya “ulubâtiko lwa kisu,” komma i kisu, i kisu-kyâ-pâsi, ulubâtiko lwa kisu, “kisakumbona Une kangi mma,” ifipanga-fipâgûke, pamo kilikyosa ikingi, “bisakumbonaga Une kangi mma, loli umwe mwisakumbonaga Une,” i Kipanga, u mwitiki, “kabuno Une,” Une, pulonauni ya ubwenenakyo bo butalusye, “Une nguyaga na umwe, mope nkati mmyinu, ku bumalikisyo bwa kisu. Yeso Kristi yo yuyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.” Umwe mukuketa Ikyene?

⁹⁸ Polelo linga uyo aali Mbepo Mwîkêmo gwa Kristi aalisile pa Lisiku lya Pentekosti uyu âbombile ifindu ifyo, umwene yo Mbepo Mwikemo gwa Kristi agûtîgwe panja *apa*, u Mbepo Mwikemo gwa Kristi akâli ikukolelela nkati *muno*, Mbepo Mwikemo gwa Kristi akâli ikukolelêla *kuno*, ukukîndilîla pâsi *apa* ku bumalikisyo bwa kisu. U Mbepo Mwikemo yulayula uyu âlimmwiswisye Pauli na Mbepo Mwikemo ni findu ifi umwene aabombile, isakwisusya *uyu* (Irenaeus) iswîle na Mbepo Mwikemo, ikwisusya Martin iswîle na Mbepo Mwikemo, ikwisusya abasyale ba bêne biswile na Mbepo Mwîkêmo, kângi Ikyêne kyâliswisye umwe na une twiswile na Mbepo Mwîkêmo, kang ikyene kyo Sayo sya kiPentekosti ukufuma ku ngulilo yimoyene ukubuka ku yingi; Alpha na Omega, u Bumalikisyo nu Bwândilo, kangi Fyôsa, Nsisi kangi Kimela gwa Davidi, Lutôndwa Lwândubunju, Liluba lya Sharon, Liyibiyibi lya Kikoga, kilikyosa ikingi, Tâta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo, Umwêne uyu Âli, Uyu Ali, kangi Isa Kwisa, u Alfa, Omega, Bôsa, Bôsa mwa Bôsa! O, mwe! Ikyo kibagile ukumbela une ukwîmba ulwîmbo:

Oh, Ywani umwe mukuyoba Une ndi, (Yeso âyobîle,) ukufuma kugu umwe mwâyobîle
Une nafumuleko,

Ngimba umwe mumenye Tata Gwangu, pamo
umwe mubagile ukuyoba i Ngamu Yake?

Umwēne alinkuti: Une ne Alfa na Omega, u
bwāndilo ukufuma ku bumalikisyo,
Une YONE kipeligwa kyosa, kangi Yeso yo
Ngamu.

Une YONE yula āyobīle kwa Mōse mu lusingi
ulupye ulwa Moto,
Une YONE Kyala gwa Abraham, u Lutōndwa
Ulumulike kangi Lwakulubunju. (Uko ko
kutalusya.)

Une YONE Liluba lya Sharon, kangi ngimba
umwe mutile Une mfumile kugu?

Une YONE kipeligwa kyosa, loli Yeso yo
Ngamu.

99 Kyōsa ikikolo mu Mwanya na pa kīsu kikupinya mu
kila (kīsu-kyōsa, nsayigwa, Mbepo Mwikemo, ukunyela pāsi,
ukukōleligwa na Mbepo Mwikemo, āyobīle na Mbepo Mwikemo,
apāpīgwe mwa Mbepo Mwikemo) Ngamu. Uko ko kutalusya.
Kyala apele Ikyene ku kikolo kyosa ku Mwanya na pāsi. Kangi
kilikyosa mu kyene, ilifundo lililyosa, lisakufugama ku Ngamu
yila. “Kangi yikayapo nayimo i Ngamu iyingi yipēgīgwe pāsi pa
ku Mwānya kūko abāndu bikufimbilisigwa ukupokigwa.”
Komma *lumo, babagisenie ukuya*, loli *bikufimbilisigwa*
ukupokigwa. O, une nkiganile Ikyene. Ikyene kyo itolo kinunu.
Umma ndaga.

100 “Mu kiboko Kyake ikililo.” Lilino ngimba umwe
mukusyagania? Ikyene kyo Kipanga kyapentekosti; maka,
ifimanyilo, ifiswigo fikubombigwa injila yosa ukukinda. Lilino
uswe tu... Twābūkile ukusuluka ukukindamo mu Ngulilo sya
Ngisi kūko Ikyēne kyāli kifuki kipitīgwe lōsa. Lilino unko
uswe twege ilinandi lya 2. O, une ngusubila uswe twisa itolo
ukukindilila nkyeni itolo a—a kanini panandi na ili ilya kwanda
lila tāsi:

...Une mmenye imbombo syīnu, ukuti umwe
mulinayo i ngamu ukuti umwe muli būmi, kangi
umwe mwe bafwe.

101 Sanukila ku kipanga ikyakukōnga apa, ugwe kusyāgania,
“Lōli ugwe ukakāna ingamu yāngu.” Ikukōngésya ikipanga,
“Komma ukakāna ingamu yāngu.” Lōli nkipanga *iki*, “Umwe
mulinayo i ngamu.” Kētésya apa! Ikipanga *iki* kyakyungile i
Ngamu Yake; ikipanga *iki* kyakyungile i Ngamu Yake; ikipanga
iki kyakyungile i Ngamu Yake; kangi i kipanga *iki* kyābūkile
ukukinda mu Ngulilo ya Ngisi kangi kikālipo nakimo iki
kyāyobigwepo isya ikyene; akabalilo kākō abēne bikwisa pānja
ku Būmi pa lubafu *ulu*, abakwanda abanini ababope bala,
akabalilo kākō Luteri akwābile abēne pānja, “Umwe muli nayo
ingamu *yimo* ukuti umwe muli būmi, lōli umwe mwe bafwe.”
Lilino, ngimba yo ngamu nki abene bābombelaga ukufuma

papo abene balekile ukubombela i Ngamu ya Yeso? Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo. Kangi kikayapo ni kindu nakimo bo ikyo. Ikyene kyo kifwano—ikyene kyo bufundakyala ubufwano.

¹⁰² Mbula une, ngimba Tāta yo ngamu? Balinga aba tāta muno? Fyusya ikiboko kyako. Yo aliku gwa umwe ikukōlelīgwa Tāta? Banabalūmiāna? Kangi aba bāndu? Ikyo—ikyō kyo iki ikyēne kili. Ikyene kikaya. . . Ingamu Yake yikaya Mbepo Mwikemo, ikyo kyo iki Ikyene kili; Ikyene yo Mbepo Mwikemo. I ngamu. . . U Mbepo Mwikemo yikaya ngamu, u Mbepo Mwikemo yo lipālo; Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo.

¹⁰³ Popāpo umwe mukuketa apo, ikyēne kyo itolo ukuya kisitalwalo bo u bwanubulumiana Bwāsyēpwa. Kikayako ni kindu nakimo bo bwanubulumiana Bwāsyēpwa. U mwanundumiana āpāpīgwe ukufuma; Bwāsyēpwa bukābōmbilēmo siku.

¹⁰⁴ Kikayapo ni kindu nakimo bo mumo une nāyobile ikilo ikingi, bo gehena Gwāsyēpwa. Ngimba ugwe kwegale bulebule u gehena Gwāsyēpwa? Ālipo akabalilo kōsa u gehena, kokuti. Ili Bāngēli lyāyobile, “Ikyēne kyāpelīgwe kuli u mōhēsi na bāndūmi bāke.” Pala āngāli bwīla ikuyangapo u gēhēna; linga pala bwīla isakuyapo yumo, pala pisa pafumile ukuya yumo ku bwāndilo. Kangi fiki. . . Ngimba ywani abombile ikyene kunyuma kula akabalilo kako—akabalilo kako Umwene aali *El, Elah, Elohim*, “u njeko-Pamwene Yula,” akabalilo kāko kikayapo nakimo ikingi? Polelo u gehena āfimbilisigwāga ukuya palapala pala nu Mwēne. Muketile? “Gehena āpelīgwe kuli u mōhēsi na bāndūmi bāke. Kangi bōsa ababībi bisakutāgīgwa mu kyēne.” Uko ko katikati kutalusya. Abene bisakufundigwaga panongwa ya lomo ifyinja elifu-elifu mia yumo kuli iki abene bābombile. Lōli kwisakwisāga akabalilo pāpo abēne bisakuyaga nu bufwe bwakibili. Patisakuyapo nakimo kisyēle kya bēne. Kilikyosa iki kyaali nu bwandilo kili nu bumalikisyo. Polelo akabalilo kako uswe tukwambilila u Bumi Bwāsyēpwa, uswe tukwambilila ikiyabo kya lumuli lwa mmwanya lula ulu lwāli kunyuma kula bo kukāli ukuyako siku i molekule. Uu-huu. Lula u Lumuli lwa Kyalu lukwisa mu ndumbula syitu ulu lukutumūlika uswe ukuti tukumbona Yeso. Ilibangeli liyobile, “Uswe tutikuketa ifindu fyosa, loli tukumbona Yeso.”

¹⁰⁵ Lilino, Umwēne alinkuti, “Une mmenye ikyene kyo ywani. . . Une ne Umwēne uyu ali ni Mbepo ihano-na-ibili isi sikutuma ku fipanga fihano-na-fibili. Une mmenye imbombo syīnu syōsa na fyōsa ifya ikyēne, lōli umwe muli ni ngamu yimo ukuti umwe muli būmi lōli umwe mwe bafwe.” Lilino, umwe mukukumbukila; yo ngulilo ya ywani yāli iyi? Martin Luteri, ingulilo ya Luteri. Lilino, abēne batobesigwe ku kubwāndilo. Abēne bakāfimbilisigwe nukwāndāko, abēne bāli bafwāno ukwānda itolo. Abēne bakāfimbilisigwāga ukufwa mma, abēne

bāli bafwāno ukwānda itolo. Muketile, abēne itolo “banyakile pānja.”

106 Lilino kētēsya iki. Lilino unko uswe tubale ilinandi ilikōnge:

Kētēsya! *Yaga bāmāso, kangi kasya ifindu ifi fikusyāla, ifi fitēndekīsye ukufwa: kabuno une ngasyāga imbombo syīnu mbelelesye pankyēni pa Kyala.*

107 Lilino, umwene ikuyoba kwa Luteri lilino. Uswe twesa tukwitikisya ukuti iyi—iyi yo yāli ngulilo ya Luteri, yila yāli butendekesi. Lilino ngimba Umwene āyobīle fiki? “Ugwe gwātwele panja ingamu iyabusyōbi ukuti ugwe ‘uli mūmi,’ lōli ugwe ufwīle.” Ngimba abene babombile fiki? Abene balinkuyibika iyene mu kipanga-kipaguke kangi. Polelo, “indeko yikabagila ukukōlēla i bilika ‘nditu,’” komma ukulūmbūsyā, “u nKatolika!” Muketile, panongwa yakuti ugwe uli itolo kunyuma mu kyene, kubōmbēla ifimanyisyo fyake ni ngamu. Kangi, mulimosa, Luteri atwele panja bingi ba bakatekisimu na lilifyosa ifingi ifi i kipanga kya Katolika kyāli nafyo, kangi balinkwēgapo i ngamu yimo bēne. Muketile, “Umwe muli ni ngamu yimo ukuti umwe mwe ‘muli būmi,’ aba bikufuma ku fyinja elifu ififwano apa, kangi ugwe ukālī kukolelela i ngamu yila.” “Ugwe uli ni ngamu *yimo*,” kumbukilaga?

108 Ukuya nsisimikisyi ukuti uko ko kotalusya, ifipanga ifingi, fyātīle, “Ugwe ukyungile i Ngamu Yangu.” “Umwe mukyungile i Ngamu Yangu.” Mu ngulilo *iyi* abene “batāgile Iyene.” Kangi bikusooka *pānja* apa nukuti, “Umwe muli nayo ingamu iyingi ukuti umwe ‘muli būmi,’ loli umwe mufwīle.”

109 O, umwe baMethodisti, baBaptisti, baPresibeteri, baLuteri, na baPentekosti, pinduka kangi mōsigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi ku busyūle bwa mbībi syīnu. Muketile? Sōkāmō mu fimanyisyo ifikulu ififwano ni findu ifi fyo mbakasya ya kipanga kya Katolika ikyo kikuyaga pakulīgwa kangi bōsa ba banabalīndwāna bāke ni kyēne.

110 Akayapo nayumo abagile ukuyoba ukuti “Tāta, Mwanundumiana, na Mbepo Mwīkēmō,” uluko lula lwa... Kangi ikindu kila, kangi abene bikukikolela u “Butātu Ubwikemo.” Ubutātu? Une ngulōnda yumo ukwāga na lilisyu *butatu* mu i Bāngēli, kangi isa mbula une isya ilyēne, itolo mulyāge i lisyu lya *butatu*. Ilyēne likaya nukuya nkati mula. Kikayapo ni kīndu nakimo bo ikyo.

111 Lilino, lilino:

...kangi *bītendekīsye ukufwa*:...

112 “Kolelēla ku kila kīkyo umwe mulinakyo, Luteri ābanyakile umwe pānja. Kolelēla ku ikyo, nongwa yakuti ikyēne kītēndekīsye ukufwa. Ugwe kwisaku...Abēne bisakukusuka

ugwe mulamula ukugomokela nkati mu kyēne kangi. Koleléla ku ikyo, ikyēne kītendekisye ukufwa.”

113 Lilino:

...kangi *une ngabāga umwe* bapelelesye nalīno
panyēni pa Kyala.

114 Ngimba ikyo kikaya kimogi? O, mwe! Une nkiganile ikyo. “Bapelelesye mma.” Fiki? Abēne bāli itolo bītikisigwe, Luteri ālumbilile ubwitikisigwe; ugwe gwafimbilisigwaga ukukēmesigwa kangi polelo gwisusigwe na Mbepo Mwikemo. Kangi polelo abene bakāli bo bēne mma, abene bāli bapelelesigwe na Mbepo Mwikemo mu bene. Ikyene kikaya—kikaya u Nkristi uyu mpelelesye, ikyene yo Mbepo Mwikemo umpēlelēsye mwa umwēne. Muketile? Ikyo kyo iki... Mumo une njobīle, “Ikyene kikaya kyamba ikikemo, ikyene yo Kyala Mwikemo pa kyamba. Komma i kipanga ikikemo, komma a bandu abikemo, loli ikyene yo Mbepo Mwikemo mu Kipanga kangi nkati mbandu.” Ikyo kyo kiyabo *Ikikemo*, muketile.

115 “Kangi une ngasyāga imbombo syāko ukuya mbelelesye. Ugwe ukīsa ku bupelelesye.” Panongwa yakuti uswe tukusyagania lilino ukuti abene bali nu bwitikisigwe papapa *apa*, ubwitikisigwe. Kangi iki kyāli... Umma, une ngusuma umwe ubuswe bwīnu. Ukwitikisigwa kuli papapa *apa* pāsi pa Luteri; kangi ukukemesigwa kuli *apa*; kangi *apa* alipo Mbepo Mwikemo. Muketile? Lilino, u tumbakasya tutatu tula utu twābōmbile mu ngulilo itatu sya kipānga, ikyo kyo iki ikyēne kikwēga ukubūmba u bupāpīgwe ubwīsūsye. Abēne bāmelīgwe itolo bo kabūngu kanini mūnda mwa māma. Uko ko kutalusya, u Mbepo Mwikemo ikwīsa ku bupāpīgwe.

116 Lilino une ngulonda ukubalalusya umwe i kindukimo. Akabalilo kako ubupapigwe bwakipeligwa bukubombigwa, ngimba ikindu kyakwanda kyo fiki? Amisi. Ikindu ikikōnge? Lilopa. Uko kutalusya? Ikindu ikikōnge? Mbepo. Uko ko kutalusya.

117 Ngimba kyo fiki kyāsōkīle ukufuma mu mbili gwa Yeso akabalilo kāko Umwēne āfwīle? Abēne bālasile ulubafu Lwāke, kangi amīsi ni Lilopa filinkusōka pānja, “Kangi mmaboko Gāko Une ngubīka u Mbepo Gwāngu.” Amisi, Ililopa, Mbepo.

118 “Polelo ukuya mwitikisigwe nu lwitiko,” Baroma 5:1, “uswe tuli nu lutengano na Kyala ukwisila mwa Ntwa Yeso Kristi,” ukwitikisigwa. Ukukemesigwa, Bahiburi 13:12 na 13, “Yeso ākūbīlwe pānja pa fipata ukuti Umwēne abagīle ukukēmesya abāndu ni Lilopa Lyāke Mwēne.” Luka 24:49, “Lōli syāla umwe nkaya ka Yerusalemu mpaka umwe mupegigwe na maka ukufuma ku Mwanya. Ukufuma pa iki u Mbepo Mwikemo isile pa umwe, *polelo* umwe mwisakuyaga baketi bangu mu Yerusalemu, Yudai, Samaria...”

¹¹⁹ Komma akabalilo kâko ugwe kuya bishopu, komma akabalilo kâko ugwe kuya ndiakoni, komma akabalilo kâko ugwe kuya ntimi, komma akabalilo kâko ugwe kuya pâpa, “Lôli ukufuma iki u Mbepo Mwikemo isile pa umwe, polelo umwe mwisakubikila ubuketi.” Ugwe ubagile itolo ukubikila ubuketi bwa kipanga kyako kangî ikya kimanyisyo kyako, ukuya ki...linga ugwe uli itolo diakoni, pamo linga ugwe uli itolo ntimi, pamo linga ugwe uli itolo pâpa, pamo linga ugwe uli...Ugwe kubikila ubuketi bwa kimanyisyo! Loli akabalilo kako u Mbepo Mwikemo ikwisapo, polelo ugwe kubikila ubuketi bwa Umwêne! Kangi imbombo isi Umwêne âbombile, umwe mukubomba numwe, panongwa yakuti u Bumi Bwake buli mwa umwe. O, o! Mwe, mwe! Nkiganile ikyo. Ena, nkulumba. O, une ngukyêga ikylene, kingipo kya Ikyene pamwanya apa, une ngwitika, ukukinda mûmo umwe mukubombela panja apo. Une itolo ngwipilika kanunu ni Kyene.

¹²⁰ “Ifindu ifi fitendekisye ukufwa, kolelêla ku fyêne.” Lilino umwene ikuyoba apa, lilino mu linandi lya 3:

Kumbukilaga polelo mumo ugwe ubômbile gwambilile kangî upîlike, (Une nkiganile ikyo.) kangî kolelêla fiyo, kangî pinduka. Lînga polelo ugwe gwîsa kusita kukêtêsa, une ngwîsa kwa ugwe ukuya nhîyi, kangî ugwe utisa kumanya i sala iyi une...ngwîsa pa ugwe.

¹²¹ “Kolelêla nubukamato ku bwîtikisîgwe bwâko, ibaninîlile ku kyêne.” Komma ukuleka bala abându ukunyaka ikyo kângî ukufuma kwa ugwe. “Ikyo kyôpe kila umwe mwâmbilîle, umwe mupîlike.” Abêne bâbâlîle i Bângêli lilalila ili uswe tukubala, muketile. Lôli abêne itolo bakâlyêgîle fyôsa ifya Ilyêne, panongwa yakuti Ilyêne likâsetulîgwe ku bêne mma. Ikyêne kikâlî ku ngulîlo yâbo mma. Iyo yo nongwa ukuti abêne bisakusôka panja mu busyûke. Abêne balyêndîle nkati mu Lumulî ulu abêne bâbagile ukwêndâmo, popâpo abêne bisa kwîsa pânja.

¹²² Lilino, une mbilike abandu bingi ba kiPentekosti aba bikulumbilila u losyo, bikuyoba, “Bala abaLuteri, na fyosa bo ifyo, batisa kwîsamo mma.” O, ena. Umwe mumenye akapango akanini ukufwana nu Dok. Hegre pamwanya pala. Akabalilo kâko une nalimbulile umwene...Umwene alinkuti, “Ngimba uswe twe fiki?” Une ndinkuti...Umwene mumenye, abêne bafyûsîsye yila ingulumba i seminale ya Luteri pala, Bethany, ku Minneapolis. Kangi umwêne alinkuti, “Mulimôsa, ngimba kyo fiki uswe baLuteri tulinakyo?”

Une ndinkuti, “Ena, une ngukubulaga ugwe. Une ngwitika ugwe guli na Kristi.”

Kangi umwene alinkuti, “Ena, uswe tukulonda—uswe tukulonda u Mbepo Mwikemo.” Umwêne alinkuti, “Ngimba ugwe kwinogona ukuti uswe tulinakyo Ikyene?”

Une ndinkuti, “Nukwitendekesya.” Kangi une ndinkuti, “Umwe mukwitikila ku Kyene.”

Umwene alinkuti, “Ena, ngimba ugwe kusanusya fiki?”

¹²³ Lilino, abène bali na maelifu ga maekala pala ukuti abāna-ba-sukulu bābo. . . linga abène bikutoligwa—bikutoligwa ukuhōmba injila yābo ukukīndāmo, abène bikubītikīsyā abène ukubōmba injila yābo ukukīndāmo nu kukūsyā ikilombe. Une ndinkuti, “Ena. . .” Silipo itolo—itolō i mēsa ingulumba. Abène bāmbēle une fimo mwa fila ifyākulya ifi ifyakuyaba-gwīmwenē ukusuluka kula mu seminale inywāmu yila. Kangi lilino, abène bo banyāmbāla banunu; Dok. Hegre itugesye *apa*, kangi Nkundwe Jack Moore ukukilania *apa*; panongwa yakuti une numbikile umwene kifuki kuko ukuti linga umwene abagile ukuyoba amasyu amanywamu une ngamenye, une nāyaga pakuntika Jack ni kilundi kyangu nukuketa iki umwene āyobīle, umwe muketile. Popapo polelo, une ndinkuti. . .

¹²⁴ Umwene itugesye kifuki na une, kangi umwēne alinkuti, “Ena, iki uswe tukulonda ukubomba ko kusyagania i kindukimo apa.” Alinkuti, “Uswe tuli ni njala kuli Kyala.” Kangi alinkuti, “Uswe twābālile ilibuku pa kiPentekosti, *I Fyabupi*.” Kangi alinkuti, “Uswe twābukile. . . ikipambo kya uswe bakundwe twāpululukile ku California, uswe twālyagene nu nnyambala uyu āsimbīle i buku.” (Kangi une nummenye umwene.) Umwene alinkuti, “‘Uswe tukulonda ukuketa fimo mwa fyabupi mbubōmbèlo.’ Umwene alinkuti, ‘Une ngaya nāfyo filifyōsa fya ifyēne,’ alinkuti, ‘Une itolo nsīmīle isya ifyēne.’” Polelo umwene alinkuti. . . Kangi alinkuti, “Polelo akabalilo kākō uswe tukufika kula kangi uswe tukuketa iki, uswe tuli ni njala. Uswe tukulonda Kyala.”

¹²⁵ Kangi une ndinkuti, “Ena, akabalilo kamo aalipo unnyambala yumo aasokile pānja.” Umwe mumenye, pa buyo bwake mwene pala, umwe muketile. “U nyāmbāla yumo ābūkile pānja kāngi alinkutipula mōsa i kikulumba ikibānja ikinywāmu. Kangi umwēne ālyēgīle imisisi gyōsa ukufuma ku kyēne, na filifyōsa, kangi polelo umwēne ābyēle ikilōmbe. Ulubunju lulilosa umwene alinkubuka ku kifigo nukukēta linga umwene āli ni kilombe kilikyosa. Ikīndu kyākwnda umwe mumenye, ulubunju lumō, utwāni utunini tubili twātupwike mmwanya.” (Aligwesa akusisyemo siku ifilombe. . . Ali kugu u George Wright na bala, Roy Slaughter na bene? Ugwe umenye, amāni mabili gala amanini aga gikutupuka mmwanya.) “‘O,’ umwene alinkuti, ‘Ntufye Kyala panongwa ya ngunda gwāngu gwa kilombe.’”

Une ndinkuti, “Ngimba umwene āli nu ngunda gwa kilombe?”

Umwene alinkuti, “Ena, mu njila yimoyene.”

¹²⁶ Une ndinkuti, “Mbwitendekesyo, ena.” Une ndinkuti, “Ikyyāli umwe baLuteri mu butendekesi bwākwānda, mukubika panja ilyāni ilinini lila, muketile.” “Ena,” une ndinkuti, “pole pole ikilōmbe kila kilinkukula.” Une ngālimbūlile umwēne isya “ifyakugwila ndubafu,” umwe muketile, une itolo ndinkundeka umwe abūke ni kilōmbe, kikulile.

¹²⁷ Popapo une ndinkuti, “Ikilōmbe kilinkukula, kangi bo kakindilepo akabalilo ikyēne kilinkuya ni mbungapunga pa kyēne. Kangi imbungapunga yila yilinkuketēla ukugomokela pāsi ku lyani nukuti, ‘Ha-ha-ha-ha, ugwe ukaya nakyo nakimo, umwe baiyolo Baluteri.’ Muketile? Alinkuti, ‘Une ne... Une—une ne mbāsani, akabalilo akakulumba aka misyoni.’ U mbelo gulinkuputa, kangi utupungapunga utunini tulinkugwa bo lula nukugwa pāsi; uyo yo Wesley, ukukemesigwa.” Muketile? Yila yāli ngulilo ingulumba ukukīnda-syōsa uswe tufumile pakuyamo nayo siku, kyāli kipānga kya Wesley, nkati nkabalilo ka Wesley, yikukīnda ni ngulilo iyi. Ingulilo ya Kipanga kya Wesley, iyene yāli ngulilo ya batumigwa, kangi iyene yābalenie. Ngimba iyene yābagile ukubomba fiki, iyene—iyene yābalenie Ikyene.

¹²⁸ Muketile, kyope ikipeligwa kikubikila ubuketi bwa fitatu ifi, palapala pala. Ikiipeligwa kyene, Kyala ku bwandilo ātendike ikyene ukuti ikyene kikuyaga injila yila. Ugwe utikufimbilisigwa nukufimbilisigwa ukuya ni Bangeli, ugwe ubagile ukukēta ku kipeligwa nukukēta kūko ugwe uliko. Muketile?

¹²⁹ Kangi polelo... Kangi pala bo kakindilepo akabalilo akene kalinkugwa ukukilania kula. Kangi kyo fiki kikwisa pānja? Ukutupuka kikwisa ikikose kya kilōmbe, ikyēne kyāli ni seke pa kyēne; kila kyāli kibugutila kya kiPentekosti. Lilino, ikibugutila kya kiPentekosti kyāli luko lulalula ulwa kibugutila pāsi *apa*. Ukufuma *kuno* umwēne āli na māni mabili ga filombe, Luteri; *apa* umwēne āli nu bulēnge, Wesley; kangi pāsi *apa* umwene āli nu luseke lwa kilōmbe (Fiki?) itolo katikati mūmo ikyēne kyāyīlile kunyuma *apa*. Ikindu kilakila!

¹³⁰ Ena lilino, ngimba iki kyāli fiki apa? Ugwe kuyoba, “Ena, lilino,” aba Pentekosti bātīle, “Une ngaya nakyo ikyakubombela kwa umwe baMethodisti pamo umwe baLuteri.” Lōli, ukufuma fyōsa, ubūmi bulabula ubu bwāli mu twāni tubili bwātūlile ukupela ubulēnge. Kangi ubuumi bwaali mu bulenge bwatendike ikilōmbe. Polelo, umwe muketile, ulwene lo lubatiko losa lwa Kyala. Abēne bāli na Mbepo Mwikemo, mbwitendekesyo; momūmo Wesley ābombīle, pāsi pa bukemesigwe; lōli umwīsyūgu ikyēne kyātwēle ukugomokēsya ukuyoba mu ndimi nu kupyānikīsyā kwa bwāndilo kunyuma *kuno*. U Mbepo Mwikemo yulayula, umwe muketile, ababwanaloli bala. Amenī. Ena.

¹³¹ Umma ndaga, “Kolelela nubukamate ku iki umwe mupilike, kisulwe ikyēne kikufwa.” Lilino ilinandi lya 4, une ngwitika ikyēne kili:

*Umwe mulinasyo i ngamu nnandi na mu mu Sardisi isi
sikabwāpūla imyēnda gyābo; kangī abēne bisakwēnda
na une mu myēlu: kabuno abēne bo bakufikapo.*

¹³² “Lilino, komma ukutendeka ikipanga-kipāgūke ukufuma ku Kyene, uswe tutikulonda ukubomba ikyo.” Umma, une ndinakyo. . . . Une—une mbalile ilinandi ilisobi, bule une? Pamo ngimba une ngabomba? Ena, ena, isyo syabwanaloli. Ena. Umma ndaga. Ena, “Mu Sardis, akabwapusya imyenda gyabo.” Bālipo banāndi ba bēne aba pōpe bakābagile ukufugama pāsi ku kīndu kila, kangī bālīkyūngile bēne bēlūsīgwe kangī bīfyūsi; akaiyolo akanini ukufuma kubutali kunyuma ku Pentekosti, a bīsūsīgwe-na-Mbepo. Bingi ba abene akabalilo kala, akabalilo kākō ingulilo ya Luteri yikwanda ukupāngānia; ngimba abene babombile fiki? Kilinkwandako kulakula ukugomokela bomūmo i Bāngēli lyāyobīle, “Ukubombela bo yu yūba gwābo.” Ukwisa palapala ukugomokela pāsi, balinkwānda i kipanga-kipāgūke. Loli banandi ba abene baliimile palapala panja ukuti abene bakabagiile ukubomba ikylene, abene balitugesye palapala panja kuli Kyala. Alinkuti, abene balinkuti—alinkuti, “Ena, umma ndaga, ugwe uli ni ngamu innandi, kangī abene bākufikāpo ukwenda pankyeni pa Une, bafwīkigwe mu fyelu. Komma ukutendeka ikipanga-kipāgūke. Komma ukwēga i kimanyisyo kya kiNikolai, lilino. Komma ukwanda ikipanga-kipāgūke kyīnu kangī, loli itolo syala bābūke mwa Kyala. Mwitikisya u Mbepo Mwikemo akulongolele ugwe bo ugwe kukindilila. Balipo banandi ba abene bakālī basyele.”

¹³³ Lilino ilinandi lya 5, une ngwitika:

*Umwene uyu alinayo i mbulukutu, ndeke umwene
a- . . .*

¹³⁴ Unko uswe tukēte. Umma.

*Umwēne uyu ikupōnjōla, yulayula isa kufwīkigwa mu
mwēnda umwēlu; kangī Une ndisa kōmōla . . . ingamu
yāke ukufuma mwa būku gwa būmi, lōli Une nisakulāta
ingamu yāke pankyēni pa Tāta gwāngu, kangī pankyēni
pa a bāndūmi.*

¹³⁵ Lilino, “ingamu inandi.” Kanandi fīyo, akasyāle akanini, kāsyēle aka kakālyēgilepo i . . . ukwēga . . . bāponjoliḡwe ni kimanyisyo kya Katolika. Umma ndaga.

¹³⁶ Lilino uswe tukwisa ukuyoba isya butendekesi. Une ngulōnda uku. . . . Une nālekelisye ulwālo lwa Luteri ukuti une nābagile ukwēga ikyēne nkati muno. Lilino ilināndi ilikōnge lyāyobile:

*Umwène uyu alinayo mbulukutu, ndeke umwène
apilike iki u Mbepo ikuyoba ku fipanga.*

¹³⁷ Kyala, ikugela ukubasoka abène apa ukwītugasya pānja pa kiNikolai iki, “Syāla kubutali ukufuma kula! Kyūnga imyēnda gyīnu misitabutononde ukufuma ku fīndu filifyōsa fwa kīsu!” Itolo syāla mwābūke mwa Umwène, kangī Umwène isakubalongosyāga abène nukubalōngolēla abène. Lilino, ubo bo bwāndīlo bwākwānda.

¹³⁸ Lilino, ukuti *butēndekēsī* une ngasanusya a “babope bala,” bala bābo bābōpile na mōpe mu kipānga kya Sardisi. Ngimba umwe mukupilikisya iki une ngusanusya? Bala bābo bakālī bābōpile ikindu ikinyali kila. Lilino ikylene... Lilino, uswe twisa kusalaga ikyēne kangī kilabo nkilo nukutwala ikylene palapala ukusuluka apa mu... mu ngulilo ya kiPentekosti, nukubanāngīsya umwe ikyo kyo katikati ikylene. Lilino, filipo fimo mwa fīndu ifi, ifi uswe tukuyobapo apa: u “Ngimba abène bābōpile bulebutle ikyēne?” Lilino, uswe twisa kusala ikyo, pāsī mu ngulilo ingōnge. Muketile, uswe tukufimbilisigwa ukukisala ikyēne ukupela ikyēne ukubūka palikimo. Linga ugwe utikubōmba, polelo ugwe—ugwe—ugwe kupōndwa ukupa a—a bāndu... ukusikomelela ikyēne ukusuluka mu ngulilo ingōnge yila, umwe muketile. Ugwe kufimbilisigwa ukubaleka abène baye nakyo ikyēne itolo mūmo i Bāngēli likupa ikyēne apa, muketile. Umma ndaga.

¹³⁹ Lilino, ababōpe bala bo bābo Umwene ikuyobelapo. Ikyo kyo bala papapa *apa*, akabugutila aka akanini akanandi apa aka kikwītūgāla ukwīsila mu bwītikīsīgwe. Lilino kēta! Abene bikwisa panja, abene bākētīle u Lumuli, Luteri alinkusanuka kanunu... Ukufuma pa bufwe bwa Luteri, komma Luteri; Luteri akātēndikēmo siku ikipāngānio nakimo; ikyēne kyālī kipāmbo kila ukufuma ku mwēne. Wesley akātēndikēmo siku ikipāngānio nakimo; ikyēne kyālī kibugutila kila ukufuma ku mwēne. Bala abalalwalo ba Pentekosti bakatēndikēmo siku ikipāngānio; ikyēne kyālī kibugutila ukufuma ku bēne. Abo ba bābo aba bikubōmba ikyēne, muketile, ikyēne kyo kwisamo kwakibili aba bikubōmba ikyēne. U gwānalōli ugwāndūmi gwa Bwēlu atisamo siku ukupela ikipāngānio kimo! Kangi ugwe kwisakusyāgania pa iyi—pa ngulilo ya kiPentekosti iyi iki kikwisa ku bumalikisyo bwa kipāngānio kila, kyōpe; muketile, akabalilo kako u Mbepo Mwikemo ikusetula ikylene kwa uswe.

¹⁴⁰ Lilino, Umwene alinkuti, “Ugwe uli nako akanini aka Bwelu kasyele, itolo a kayabo kanini, Akēne kitēndekisye ukufwa; ikyēne kikusimilila, ikyēne kyo itolo bwitikīsīgwe, abène babagile ukukusyūtūsyā ugwe injila yiliyōsa. Ugwe ukālī ukaya nabo u Bumi bulibosa mma, panongwa yakuti ugwe gwaalyegile ingamu insobi. Lōli ugwe gwe—ugwe gwe... pabunini fiyo ugwe unyakigwe panja. Muketile, ugwe gwe... ugwe—ugwe ubopile i kipanga kya Roma. Ugwe ubopile kōsa

kala akamanyisyo, kangi ugwe pabunini fiyo gwĩsile pānja ubutali bula.” Lilino, ugwe kubala i Bāngèli lilalila. Lilino, loli i Bangeli lilalila ili likumanyisya u Mbepo Mwikemo. . . Umwene akābakemilēmo abēne siku panongwa ya iki abēne bālinakyo. Alinkuti, “Lilino ikyo kyo. . . kolelela gūlila ku ikyo mpaka une ngwisa. Muketile, itolo umilisya ukukolelela.”

¹⁴¹ Lilino, i ngulilo ya kipānga yikwānda kifuki 1520, akabalilo kākō i kiRoma, ikyakĩsukyosa kipānga kya Katolika kyālinabo ubusyutusyo ubumalisye. Kila kyāmalike mpaka Okutobala pa lya-malongo-matatu-na-limo (Linga umwe mwēsa mukusimba ikyēne pāsi.) Okutobala i lyamalongo-matatu-na-limo, 1570 A.D., akabalilo kākō Martin Luteri ākomelile ifundo syāke malongo-mahano-na-mana-na-ihano mu Wittenberg, Germany, kangi ukufuma akabalilo kala u Butendekesi bwālyāndilēko. Ngimba umwe mwālyegile amasiku gala? Unko une nēge ikyēne kangi ukuti umwe mwĩsakuyaga basisimikisiyi. Okutobala ilya-malongo-matatu-na-limo, 1570 A.D., akabalilo kākō Martin Luteri ākomelile ifundo syāke malongo-mahano-na-mana-na-ihano pa lwigi lwa kipānga ku Wittenberg, W-i-t-t-e-n-b-u-r-g, Wittenberg, Germany. Ukufuma ilisiku lila u butēdekēsī bulinkwīngilāmo, u moto gukwānda ukupululuka. Umwene ākemelāga ikipānga kya Katolika kila kimile pala, kila nkiboko kyake bo lula, umwene alinkuti, “Ugu go Mbili mwikemo gwa Kristi? Akene ko kasyēsye kangi akālwa akanini!” Kangi “whupu!” umwene alinkukasopa akene pasi. Uko ko kutalusya.

¹⁴² Umwēne ākémile i kipānga kya Katolika, kangi i. . . kila kyālyāndile. . . ukunīni ukunyakila-pānja kukwisa polelo. Umma ndaga, i. . . ikyene kyālyāndilēko. Lōli ikyēne kyāli kyīngipo kya u—u bulwĩlwe kuli amaka gandyāli ukukĩnda ukuti ikyēne kyāli kuli i Kipānga kyānalōli kyabwānalōli, kuli ubufikepo bwa Kikristi. Abēne bālwile itolo kuli u bwābūke bwa ndyali ukusōka ukufuma ku kipānga nu kupela ikipānga ikīngi. Abēne bakābumbilēmo-kangi nasiku, ukusōka ukufuma ku kipanga kya Katolika ukutwala kangi u Mbepo Mwikēmo na maka nkipanga, panongwa yakuti abēne bāpīkile Ikyēne. Huu? Ikyēne kyāli ulusasanio lwāndyāli. Apo po pāpo ikyēne āngali nubusisimikisiye kikufwāna, “Ugwe ulinayo i ngamu ukuti ugwe uli mūmi, kangi ufwile.” Mmasyu agangi, umwene itolo ātwele panja ikipanga-kipāgūke kya Protestanti, ikyo kyo kyosa. Umwene ātwele u mwanundindwana ukufuma ku kipanga. Ukufuma mu. . . Umwēne ātwēle u gwamalaya ukufuma ku ndogwe. Ikyo kyo katikati iki kyabonike. Umwene ātwele Athaliah ukufuma mwa Yesebeli.

¹⁴³ Lilino, aligwesa uyu ikubala u Butendekesi amenye ikyo kyo lūlo, panongwa yakuti umwene itolo nubupepe. . . U tunāndi twa twaiyolo utukumbusilo ni mbātiko utu. . . ni sekelo, umwēne—umwēne alinkubongotola ifyēne itolo, lōli ukufwana nu kuntwala Mbepo Mwikēmo ukugomokela nkipanga mūmo

ikyēne kyāli kunyuma *kuno*, umwēne akābōmbile ikyēne. Umma, nkulumba. Ukwēne kwaali kulwana kwa ndyali ukukinda ukwēne kwaali kulwana kwamwambepo. Iyene yali ndyali mbuyo bwa Mbepo Mwikēmo. Umwēne aakalingile mu Kipanga tāsi. O, nkundwe, Umwēne akaagomokile mma; Umwēne ikugomokela *kuno*, komma kumwana *kula*.

¹⁴⁴ Lilino, ikyēne kyaali lukulumba lusasanio lwandyali, loli ukwene kukali kuli a Masimbo Amikēmo kangi u—kangi u Mbepo Mwikēmo. Ikyēne kyāli lusasanio lwandyāli ukuti umwēne nalōli āsōsisyēmo fimo mwa fyaiyolo ifikūmbusyo fya kipīngika, kangi aba “*ba Luponio Maria*,” kangi fyosa ifyo. Loli umwene pōpe atwele panja i katekisimu. Umwene pōpe alinlukutwala panja iki...Ngimba ugwe kukikōlela fiki ikyene? Imbōmbēlo sya lukemesyo sya kyofiki ikyēne kyāli ukusuluka kula akabalilo kāko abēne bikubūka ukusuluka pa lubūnju lwa Pāsa kangi u ntimi ikubayobela abēne u “Krismasi Unsangaluke,” umwe mumenye. “Komma ukubabona abene kangi mma mpaka akabalilo ka Krismasi,” umwene alinkuti, umwe mumenye. Ukuti...o, sisimikisya—ulubōmbelo lwa lusingimikisyo, iki une ngugela ukuyoba. Ukubēga abēne ukusuluka nu kusingimikisya abēne, ukubapa abēne u mugonesyo gwakwānda nu kubasisimikisya abēne. Kikayapo ni kindu nakimo bo kusingimikisya. Ukusingimikisya kwēne uku kuyobīgwe mu i Bāngéli, akabalilo kāko mu—mu i Bāngéli, ko kabalilo kāko Kyala asisingimikisye i Lisyu Lyake ni fimanyilo ni fiswigisyo fikukonga. Uko ko kusingimikisya, komma ukusingimikisya kwa kipānga kya Luteri, lōli Kyala ikusingimikisya i Lisyu Lyāke mwa umwe. “Kangi u Ntwa āli... ābōmbāga na bēne,” Mariko 16, “ukusingimikisya i Lisyu ni kimanyilo kikukōnga.” Uko ko kusingimikisya kwa Kipanga kyapentekosti. Uko ko kusingimiki...Kyala ikwisingimikisya Mwēne ukuyamumi, ukuya Kyala mbomba-fika nkipanga, ukuyoba mu ndimi, ukusanusya kwa ndimi, nukubomba ifindu filafila abene babombile ku bwandilo.

¹⁴⁵ Ngimba une ngubakatasya umwe? [Ikilundilo kikuyoba, “Umma.”—Nsimbi]. Umma ndaga. Lilino, ketesya, abene bakātwele ukugomokesya u lusasanio lwa Mbepo Mwikēmo; abene batwele ukugomokela i ngulilo imbya ya kipanga. Abēne bātwele ukugomokesya abanyakigwe bala; ababōpe ukufuma ukufuma ku kilingo-bufyuke bwa kiRoma, ukutēndēka ubufyūkilo bwa kiProtestanti. Ikyo kyo kyene ikindu iki abene bābōmbile. Ukunyēlēla palapala panja pa kalāyi ukwīngila mu moto, muketile. Ikyēne—ikyēne kyo kotalusya. Katikati.

¹⁴⁶ Yesebeli itolo ikupa i mbāpo ku mwanundīndwāna yumo. Kangi lilino komma ukwinogona une nguyoba itolo iki uku—uku bōmbēla ngati nkomu, une nguyoba iki panongwa yakuti i Libangeli liyobile lululo! Ili Bangeli, mu Busetuli 17, lyāyobīle, “Umwene āli mama gwa bamalaya.” Yeso āyobile apa, “Itolo

bomūmo Yesebeli āyīlile, momūmo umwēne isakuyaga.” Kangi umwēne alinkubika pānja abānabalindwāna aba bābwāpwile i—i kīsu iki kikābwāpuligwe. Lilino, ikyo kyo katikati iki aba kiProtestanti bābōmbile kwa Mbepo ugwanaloli ugwa Kyala, ikyēne kyābwāpwile i kīndu nu kubika ikyēne kulakula ukugomokela mu kipāngānio ikīngi. Iki, linga Kyala ikwitikisya, pa lubunju lwa Pandungu, une ngulonda ukubanāngīsyā umwe ukuti—ukuti—ukuti abene bikupela ikifwani ku kinyamana, kangi u kinyamana āli Roma. Kangi abene bāpelile ikifwani *bo* ulo. Ngimba ikyene kyāli fiki? I kipāngānio! O, une ngusubila ukuti kila kikwiyubika pāsi mu ndumbula sya bandu.

¹⁴⁷ Kangi ugwe kuswīga nongwa ya fiki une nālwlle ikipāngānio nubukafu fiyo ubūmi bwāngu bōsa; une ngamenye nimwēne. Loli Ikyene kyāli *Kindukimo* nkati mwa une kikukūta pānja; une ndinkutoligwa ukukibeka ikyēne. Une nāswigāga, akabalilo kōsa nāswigāga, nongwa ya fiki une nāli akabalilo kōsa mbusuluke pa bakīkūlu bo lula? Muketile? Ubumi bwangu bosa. Komma abānalo—... Une ngusanusya... komma ukusanusya abakikulu abanaloliloli; Une ngusanusya aba *bikwībika ukuya*, umwe mumenye, imilisi gya nyīho gilatwike ukufuma ku bene na filifyosa. Umwe mumenye. Ulo lo luko une... i *Kindukimo* mwa une.

¹⁴⁸ Akabalilo kāko une nāli nnīni, kanandi, kalumiana kaiyolo, pamwanya pala, une nālīsībile ukukēta abakīkūlu bikwīsāpo pala pa nsebwe, kangi abābo... mmenye abalume bābo bāli pānja bikubōmb’imbombo, abēne pamwanya pala nu miāna yumo, bagēle; pa lubafu lwa nsebwe, kangi abēne bābēndesyāga abēne ukufyūka nu kusuluka u nwebwe, ukubapela-ngenge abēne mōsa ukufwānapo ukubafikisya abēne ku kāya, ukupīyila abalume bābo ifyakugonela. Une ndinkuti abene bakafikapo umma pakuti gwege ikipolopolo ikīfyūsi ukubūka ukulasa abēne. Uko ko kutalusya. Une ndinkuti abene bali pāsipo ukukinda ifinyamana, babagile ukubomba ikindu bo ikyo. Kangi une... Akabalilo kako une naali ni fyinja kalongo na fihano na fibili, kalongo na lwele mbukusi, une nābagile ukuketa u—u ndindwana ikwisa pasi pa lukindi, une nākilaniāga ku lubafu ulūngi, une nātīle, “Kila ikitūmbi ikyakuluma.” Muketile? Kangi une āngāli nāli kibenga gwanaloliloli, lōli akabalilo kāko une nālyāmbilīle Kyala mu ndumbula yāngu, Kyala alimbelile une mmanye ukuti Umwēne ali na mabwe-mapala pānja pala, Umwēne ali na bakikulu ababwanaloli. Abēne batisa bōsa ukwībāpwūla bēne ngati ulo; mpāla Kyala kuli ikyo.

¹⁴⁹ Akabalilo kāko une nāli kula mu Africa, akabalilo kāko une nāli kula mu Switzerland, kangi akabalilo kāko une nāli mu Roma, une ndālusigwe ililālusyo ili fīyo, “Hee, yoba, Nkundwe Branham, ngimba umwe mwesa mukaya na bakikulu abīfyūsi napanandi mwa America? Ulwimbo lulilosa lukwisa kuno, kilipo ikindukimo ikibwapufu ukufwana na bakikulu binu.”

¹⁵⁰ Une ndinkuti, “Abo bo baMerika. Loli uswe tuli ni Kitangalala ikingi mu kuyapo kula, ikyo kyo Kitangalala kya Kyala; abene bo bakikúlu ku kikōngoti.” Abene bali!

¹⁵¹ Ili Bāngéli lyāyobíle, kula mu—mu basololi, alinkuti . . . Une ngwitika ikyēne kyāli kifuki untu gwa 5 gwa Yesaya, une ngaya nsisimikisye, ikylene kikuyaga mu ntu gwa 5 pamo untu gwa 6 pala; ikuyobapo isya, “Nsayigwa yo mwanundindwana gwa Siyoni, isakubopaga mu lisiku lila ukufuma ku findu fyosa fila.” Mūmo umwēne āngāli ikwēnda ukusuluka u lukīndi; umwēne āngāli ikuya na mastonkeni gāke ganiēngéligwe pāsi; umwēne āngāli ikunyātūka bo umwēne ikwēnda; ukutyōnga bo ulo, kangi i findu ifi umwēne āngāli ikubōmba. Itolo katikati injila iyi abēne bikubōmba lilino, itolo nubupelelesye. Ukufwāla imyēnda bo nnyāmbāla, iki kyo mwiko kwa Kyala.

¹⁵² Une ngetile ikubugutula kyabwiputi, pitasipo, ikwingila nkati ukwakuya ni . . . uluko lumu lwa ulunini ulusekelo abēne balinalo kifuki ikilo kilikyōsa, kangi abakikūlu aba bōsa bikubūka nkati na ifi ibundu-sya-mfifundo- . . . Pamo—pamo fiki—pamo fiki ifindu fila ifi umwe mukukolela ifyene? Komma ibundu, loli i findu ifingi. Ena, ifyēne fyo isulubali-sya-kugānjila. Pamo ifīndu fila kula. Fyōsa pa . . . Abēne bikufūmbwa ifiganjilo figutigwe, umma ndaga; nkundwe, ikyo kitapwa kifuki ubupapate *bula*. Uko ko kutalusya. *Ped* likwisa ukufuma *umwēnda-pāsi*, ikyo kyo “pa njayo syāko,” kangi ikyo kyo katikati iki abēne bikufūmbwa. Uko ko kutalusya.

¹⁵³ Loli, o, ugwe kuyoba, “Ena, lilino, une ngwinogona ikylene kyo kibibipo ukukinda u nkikulu ukufwala ikyo ukukinda mumo ikylene kiyiliile kuli i kifunga.”

¹⁵⁴ Kyala āyobíle, “Ikyēne kyo mwiko mmaso Gāke kuli u nkikūlu ukufwala umwenda . . .” Kangi akabalilo kako unkikulu ikutumula inywili bo unnyambala . . . Kyala ikulonda unkikulu ukuboneka bo nkikulu, ukufwala bo yu nkikulu, ukubombela bo nkikulu.

¹⁵⁵ Kangi Umwēne atikulonda u nnyambala ni ndefu-sya-mmasaya ingulumba inywamu sikwelela pasi bo *ulu*, kangi lelo, bo lisekwa litugesye ku nyuma ya ntu gwake bo lula. Umwene ikulonda umwene ukuboneka ngati nnyambala. Ena, nkulumba. Mwe, abēne bikufwāla fiyo ubukikūlu mpaka nubukafu abēne bikumanya kali kikikūlu-pamo-kinyāmbala abēne baliko. Ikyene kyo—ikylene kyo kipelekisa, abatubwa-abasāmbūke aba na filifyosa uswe tulinafyo umwisyugu. Yo nongwa uswe tukwitugasya ku kabalilo kabumalikisyo, kikayapo nakimo kisyele nkisu iki loli Kyala ukonelela panja ubugāsi Bwake pa kyene nukōkya umwēne mosa. Ikyo kyo kyosa. Ungolofu kangi Kyala Mwīkēmo ābagile ukubomba nakimo ikingi.

156 Abène bapikile i Lilopa lya Yeso Kristi! Abène bĩmanyĩsye bène! Abène babũkile mu kipangànio! Kangi u gwaiyol'... yumo ugwaiyolo tãta mwĩkemo ni yãke... ugwaiyolo nkênja ni kolala yãke yisyũmbutusigwe ukusyũmbutuka, ikwisapo nu kubabula abène, "Bana bangu abasayigwa." Ikyo kikusanusya kisita kukindapo ingulube-ingĩkũlu yikuyoba ikyène.

157 Une ngubabula umwe, iki uswe tukufũmbwa ikilo iki kyo gomokela ku i Bãngeli kangi u Mbepo Mwikemo, nkundwe, kangi a maka ga Kristi unsyuke ikwisa mu Kipanga ukubomba ifimanyilo ni fiswigo ni fika. Amen! Iyo yo Nongwainunu. Ena.

158 Ātwéle panja... popāpo... Ena, uko ko kutalusya, ikyène kyābōmbĩle. U—u—u luyigo lwābōmbĩle ifindu fimo ifimogi pala, ulusasanio lula. Lōli ulwene lukāpāpĩle u Mbepo Mwĩkemo. Abène bakātwéle ikyo panja mpaka pāsĩ mu ngulilo ya Laodikiya iyi, ku ngulilo ya Pentekosti. Loli ulwene lwābombĩle akandu kamokene. Ulusasanio ulu lwabombĩle ifindu fimo ifi Umwēne āyobĩle, "Komma ukuleka ikyène kifwe lilino, kasya kangi umilisya ukōngelelako ku kyène." Muketile?

159 Ikyène kyātwéle pānja i Bãngeli ilyābũke ku bāndu kãngi. I ngulilo ya Luteri yātwéle pānja i Bãngeli ilyābũke. Abène bātēndike ikibĩndikisyo kyābo nu kwānda ukupa ikĩsu i Bãngeli. Kyala asaye abaLuteri panongwa ya ikyo! Ena, nkulumba. Abène bābĩkile i Bãngeli ukugomokela mu kiboko kya bāpāsĩ kãngi; āli itolo umpūti mwēne. Nasiku nukufimbilisigwaga ukukéta ku Kyene; panongwa yakuti ikyene kyāli iki u pāpa āyobĩle, kangi umwene āli kyala; polelo kilikyosa umwēne āyobĩle, iki kyābombĩle ikyène.

160 Popāpo lilino, uluyigo lwa kiLuteri, iki abène bālundága, "ukukasya." Lilino ugwe uli nalyo i Bangeli nkiboko kyako, lilino bala Ilyene! Itika Ilyene! Komma ukulāmbalika Ilyène pamwanya pa mēsa, kuyoba, "Ena, uswe tuli ni Bãngeli." Ikyo kitisa kubōmbèla ugwe nabumo ubununu pamwanya pala. Balipo bingi fiyo abaLuteri mu Pentekosti umwisyugu, bikulambalika i Bangeli ukusyungutila nukwega iki umunduyumo uyungi ikuyoba isya Ilyène. Nkundwe, bala i Lisyu! "Londesya Mmasimbo, kabuno agene go aga gikubomba ubuketi bwa Une," alinkuyoba Yeso. "Mu gene ugwe kwĩnogona ukuti ugwe uli nu Bumi bwa Syepwa." Ikyo kyo kindu ikyakubomba: bala i Lisyu!

161 Lilino, Umwēne alinkuyoba itolo, "Umilila ku Kila, i... komma—komma ukukileka ikyène kiselemukege." Kangi ikĩndu ikĩngi iki Umwene aalondaga abène ukukolelelako, abène baali na maka amanini gasyele mwa bene, kyaali... I luyigo lwa kiLuteri, ikĩndu kyākibili ikyène kyābōmbĩle, ikyène kyātwéle i kimanyisyo kya bwĩtikisigwe ku bwēlu. Aba Katolika batikwega ukwitikisigwa; ikyene kyo kipanga kya Katolika.

¹⁶² Itolo bo yu mpūti yula, abene bafimbilisigwaga ukunsōsya umwene panja pa mbepo apa akabalilo kamo aka kakindilepo. Umwene alinkuti, “Bukayapo nabumo ubupoki ubungi paliposa loli nkipanga kya Katolika.” Ubupoki buli mwa Kristi; komma nkipanga kya Katolika, komma nkipanga kya Protestanti. Ubwēne buli mwa Kristi, ubupoki. Loli a baKatolika bikwitika... Abene batikupasya iki i Bāngèli likuyoba; ikyene kyo iki ikipanga kikuyoba. Muketile? Ugwe ukabagila ukuyoba ku bene, panongwa yakuti yikayapo injila—yikayapo injila nayimo iyakuyobela ku bene. Abene batikupasya. Abene balinakyo... Abene bikuyobaga kwa ugwe pa katekisimu gwabo, kilikyosa bo ikyo; lōli ugwe kwisa ku i Bāngèli, abēne—abēne itolo bikupika Ikyo, “Ikyēne kyo iki ikipānga kikuyoba.”

¹⁶³ Lōli Yeso āyobīle, mu kindu kilakila, Yeso Mwēne āyobīle, “Linga u mūndu aligwesa isakusōsyāpo kalikōsa pamo ukōngelēla kalikōsa ku Kyēne, Umwēne isakwēga akayabo kāke ukufuma mwa Būku gwa Būmi.” Yeso alinkuti, “Unko ilisyu lya mundu aligwesa liyege butungulu, kangi i Lyangu liyege Bwanaloli. Kumwanya na pasi fisakumalikaga, loli i Lisyu Lyangu litisakumalikamo siku.” Ngimba uko kotalusya? O, pala Ilyene lili, nkundwe.

¹⁶⁴ Une ne mwitiki mu Lisyu lya Kyala! Uko ko kotalusya. Kangi komma i Lisyu lyene ili Kyala ikuyoba *pala*, polelo une nalindalusisye Tāta Gwākumwānya ukumba une u Mbepo Mwīkēmo *ukusisimikisya* i Lisyu lila, ukupela Kristi ukwitugala mwa une. Ukuti une mmenye une ndinabo u Bumi bwa Syepwa, komma panongwa yakuti une ngufikapo Ikyene, panongwa yakuti ilippanya Lyake limbele Ikyene kwa une. Ilyo lyo lyalabwe. “Pa lyalabwe ili Une nisakuyengaga i Kipanga Kyāngu,” Umwēne āyobīle.

¹⁶⁵ Umma ndaga, ukwitikisigwa. Umma ndaga. Ikīndu kya ikyēne kyāli, ukufuma pāpo abēne batalile bātwele pānja ikindukimo iki abēne babagisenie ukusita ukuleka kifwe, kila kyaali, abene baali nalyo i Bangeli nkiboko kyabo kangi. AbaLuteri bābōmbīle ikyo. Kangi ikindu ikingi, abēne bali ni kimanyisyo kya “kwitikisigwa nu lwitiko.” Ikyo kyo iki Luteri āmanyisye, aligwesa amenye ukuti ikyo kyāli kimanyisyo kyāke. Bwītikisig-... Mukabagila umwe ukukēta mūmo kiyīlile kipēlelesye ikyo? Polelo pala ikwisa Wesley nu bukemesigwe, polelo apa ikwisa Pentekosti nu losyo lwa Mbepo Mwīkēmo. Itolo ukuya mbupelelesye. Lilino une. . .

¹⁶⁶ “Ugwe uli ni findu finandi, kolelela ku fyēne lilino, kangi—kangi komma ukufileka ifyene fifwe. Linga ugwe utikukolelela pa ikyo, une nisakwisa nakalinga bo nhiyi kangi ugwe kwisakubuka kulakula ku kipanga-kipāgūke kangi.” Kangi ikyo kyo iki abene bābōmbīle, itolo katikati, balinkubūka ukugomokelamo. “Umwe mwisile palapala ukugomokela ku

baNikolai kang'i, panongwa yakuti umwe mukugomokelaga kulakula ku kipanga-kipāgūke. Umilila nkyēni! Kindilila ukubala i Bāngēli lila, kang'i umilisyaga ukwitikisigwa, kang'i umilisyaga ukugūtīla nkyēne." Lōli kalipo akanini akasyāle kikwisa pānja pa pala. A kanini akasyāle.

¹⁶⁷ Ukufuma pala, ikyākwānda isaga, Luteri; kang'i polelo ikwisa Zwīngli; kang'i ukukīndilīla pāsi, Calvin; kang'i nkyēni, na fyosa bo ifyo, ukukīndilīla kwa Wesley. Lōli pala kālipo akanini akasyāleko kakusōka pānja pa pala aka kāmānyisye ubukemesigwe. Kang'i ukufuma bukemesigwe kakwisa akanini akasyāleko kalinkubūka nkyēni ukwīngila mwa Mbepo Mwīkēmo. Muketile, abasyale abanini bala, injila yosa mula, ukukyunga Ikyo—Ikyo ukuya kyumi. Umma ndaga.

¹⁶⁸ Lōli, ikyābutātu, abēne bātwele fingi fiyo ifya filuko fya bwīputafifwani fya kimanyisyo panja na bēne, ni kyene, bo fipanga-fipāgūke, ulosyo ulusyobi. Lilino, abene bikusooka panja ukunyafila na fyosa bo ifyo, kang'i Tāta, Mwanundumiana, na Mbepo Mwīkēmo. Abene batwele katekisimu. Naloliloli abēne bāli . . . naloliloli abēne bāfwāna ngapo ni ngamu . . . ni . . . iki Yeso āyobīle apa, "Umwe muli nayo i ngamu ukuti umwe muli bumi, loli umwe muli bafwe." Uko ko kotalusya. Umma ndaga.

¹⁶⁹ Ikyākina, ikyēne kyo kyabwanalōli ukuti u butēdekēsī bwāpyāgile fingi fya fyābo ifikūmbūsyo ifipuputigwe ni—ni nyīho na fyōsa bo ifyo, lōli ubwēne bwātōligwe mu kipānga kang'i u bupyānikisyo bwa kutwāla pānja ububūmba-kang'i bula, ubwēne bwātōligwe ukupyānikisya ubumanyisyo bwa Nongwainunu inyīsūsye ni fimanyilo fikukōnga. A baLuteri bakālinakyo nasiku ikyēne. Abene bakalinakyo siku ikyene; kang'i abene bakalinakyo siku ikyene mu ngulilo ya Wesley. Abene bāli nakyo ikyene pāsi ku bumalikisyo bwa ngulilo ya Laodikiya iyi.

¹⁷⁰ Lilino, akabalilo kako uswe tukwisa mu ikyo, uswe tukubukaga ukugomokela mu Masimbo nukubanangisya umwe itolo katikati mumo abene bāfīngile ikyene. Abene bakali nafyo i . . . bakāpyanikisye uluyigo lwa Mbepo Mwīkēmo.

¹⁷¹ Abene nalōli basanwike ukufuma ku fifwani; kang'i abene balinkukana ififwani, isyo syabwanaloli. Abene balinkugwīsyā ififwani ukufuma nkipanga: Maria, na Yosefu, kang'i—kang'i Peteri, na Pauli, na bosa ba abene. Abene basanwike ukufuma ku fifwani, loli abene balinkusita kusanukila kwa Kristi unsyuke. Luteri abasyūmbutwīsye abēne ukufuma ku fifwāni, lōli nkati mu mbwīngipō ngati ndyāli pamo i—pamo i kipānga-kipāgūke pamo ikipānganio, ukwīpēla bēne itolo ikipānganio ikīngi (i kifwāni ngati ikyākwānda kila) nu kugela ukukusya-ukukīnda ikyēne ukwīsila mu kipānga-kipāgūke.

¹⁷² Kang'i lilino abene bakāli bikulwa. Aba Methodisti bakāli bikulonda uku . . . bosa aba Baptisti ukuya ba Methodisti. Kang'i

bosa aba Luteri bikulonda bosa aba Baptisti na ba Methodisti ukuya baLuteri. Aba Pentekosti bikulonda bosa aba Baptisti, Luteri, na filifyosa ifingi, ukuya baPentekosti. Muketile, ugwe itolo umilisyaga ukongêlêla ku kipanga-kipâgûke kyâko. Lôli ulo lo lukaya lubâtîko lwa Kyala mbuyo bwâkwânda. Ulubatiko lwa Kyala lwa kugomokesya lwabagile ukutwala kangî kila kikyo kyaali ukufuma ku bwandilo.

¹⁷³ Kêta! Syûsya ikyo! Linga u bûku uyu ikugwa pa kipâlo, lilino ukwêga u bûku uyûngi nu kwêga mbuyo bwâke kukaya kupyâníkísyá, busyûke. Ugwe kufimbilisigwa ukutwala *yulayula* yula mmwanya. Amení. Polelo linga ikipanga kyâfwile mosa mu Ngulilo ya Ngîsi nukuya mosa mwiputafifwani kunyuma *kuno*, polelo ukupyâníkísyá, i . . . Ubo bo bubumbakangi, ukubumbakangi; lôli ukuya *mbumbigwe-kangi*, kangî *mpapigwe kangî*, fyô fibili ifindu ifikîndâne. Muketile? Abêne bâtwêlê ukugomokêsyá ububûmba-kângi, ukubûmba-kangi, ukusôkako ku kilûndîko kya fifwani na fyôsa bo ifyo, loli abêne bakatwelemo siku u Mbepo Mwikemo ukugomokela nkipanga. O, yisayigwege i Ngamu ya Ntwa! Nkundwe, kalumbu, ngimba ugwe ubagile ukuketa ikylene? Abêne bakatwelemo siku u Mbepo Mwikemo ukugomokela, panongwa yakuti yuyo naloliloli ikutwala u Bwelu bwa Nongwainunu ubwabwanaloli. . . Fwâla kitili kyako lilino. Yuyo uyu ikutwala u Bwelu bwa Nongwainunu ubwabwanaloli yo gwandumi gwa kipanga pási *apa*. Lilino, uswe tukuyaga pakukêta ikyo Pandungu.

¹⁷⁴ Lilino, abêne bisakuyaga nu bwêlu pamwanya pa muli, kangî imuli sya Kíkristi, lôli abêne aligwesa gwa bêne bisa kubûka kulakula ukugomokela mu kipângânio kila. Lôli pala pisa kwîsa yumo uyu isakwîma ukulwâna nu mwêne. Ena, nkulumba. Kangî umwêne isakuyugânia abasyâle ukufuma kula itolo ukuya nsisimíkísyi mûmo une nimile pa kigemo iki. Uko ko kotalusya. Kangî umwêne isakubûkâga ukutalula ukugomokela ku bwândîlo. Kangî une ngwêgâga a Masimbo ukufuma ku Lwitikano Ulukûlu nu Lwitikano Ulupya nukusisimíkísyá kwa umwe ukuti umwêne ikubombaga ikyo, u gwândûmi gwa kipânga kya Laodikiya, uko ko kotalusya, bûka kulakula ukutalula ukugomokela ku kyapabwândîlo nukusyûsya ikindu iki apa kangî. Kangî ubusyûke bwisakwisaga ku lisiku lya iki *apa*. Uko ko kotalusya.

¹⁷⁵ Lôli Luteri âyugêníe ikipânga pânja, um'bôpe yula. Um'bôpe *yula*, ilikato limolyêne, bukemes- . . . bwîtíkísisigwe. Ababôpe bala, umwene âli ni kilundi kimokyene ukufuma ku bwiputafifwani. Ikyo kyo kili kanunu mosa. Akabalilo akangi, ikylene kikwega amafiti mabili panja. Ikyo kyo kyosa.

¹⁷⁶ Itolo bo. . . Ngimba umwe mwâkêtesísye mu li Bângéli galipo—galipo a mîsi gikusôka ukufuma ku nyuma ya Tempeli? Kangî umwene alinkuti umwene âgabwene a misi pamwanya

pa mafundo gake; polelo ikyakukōnga, amīsi mpaka mu nsana gwāke; kangī akabalilo akakōnge, ikyēne kyābūkile pamwanya pa ntu gwāke. Lōli akabalilo kāko umwēne ābūkile ukukilania mu ntu gwāke, umwēne āfimbilisigwe ukufika ku buyo umwēne ābagile ukōgēla. Muketile, umwēne āfimbilisigwāga ukōgēla.

¹⁷⁷ Popāpo uswe tukufika mu buyo lilino ikyēne kyo pamo ukōgēla pamo ukumilwa. Ikyo kyo kyōsa. Ikyēne kisa kukumilwisya ugwe nu kubopesya ugwe lōsa kubutali, pamo ukukutwala ugwe nkati, kimo. Popāpo, ikyēne kyo ogēla pamo milwa! Haleluya! O, une nhobwike fiyo isya Mbepo Mwīkēmo! Bule umwe?

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Une ndi yumo gwa bēne... (Fiki *abēne?*
Komma *iki, kila*, pamo *kila*, pamo *ikyō*.)

...nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)

Yumo mwa bene, yumo mwa bene,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Ngimba ikyo kitikupilikigwa kinunu? Pilikisya:

Abēne bābūngēne nkyūmba kyapamwanya,

Bosa bikwiputa mu Ngamu Yake,

Abene balyosigwe na Mbepo Mwīkēmo,

Kangi amaka kuli u bubōmbelo galinkwisa;

Lilino iki Umwēne ābombile ku bēne ilisiku
lila

Umwēne isakubōmbela kuli ugwe kilakila,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

O, yumo mwa bēne, une ndi yumo mwa bēne,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)

Yumo mwa bene, yumo mwa bene,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

¹⁷⁸ Ngimba abēne bikubūka ku seminale? Umma. Bamo mwa bēne bakabagīla nukusīmba ingamu syābo bēne. Uko ko kutalusya. Pētēri akābagīle. Ili Bāngēli lyāyobīle umwene āli mundu nsitakumanya kangī nsitakumanyila, umwene na Yōhāni. Loli abēne balinkufimbilisigwa ukupilikila abēne, panongwa yakuti abēne bamenye ukuti abēne bāfumile pakuya na Yeso.

Palema nalinga abāndu aba lumo batisa
kumanyila ukuya, (Bamanyili.)

Pamo ukwītūfya isya bufumuke bwankisu,
("O, saya Kyala, une ndinago mīngi fiyo
gakuti-na-gakuti.")

Abêne bōsa balyāmbilīle Pentekosti gwābo,
 Bōsīgwe mu Ngamu ya Yeso;
 Kangi abêne bikubūla lilino, fyosa-fibili
 mbutali na mbupapate,
 Amaka Gāke gakāli galagala,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bēne.

O, yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bēne;
 Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bēne.

¹⁷⁹ Ngimba umwe mukaya bahobofu ba ikyēne? Fīyo nhobwīke ukuya yumo mwa bēne. Une kinunupo nje yumo gwa bēne ukukinda kalikōsa une mmenyepo. O, une kinunupo nje yumo mwa bēne ukukinda ukuya Pulezidenti ugwa United States pamo ukuya mwalafyale pamwanya pa kisu. Une mbagile... Linga Untwa Yeso alinkwenda pasi apa, ikuyoba, “Une ngukusanusyaga ugwe ukugomokela ku fyinja malongo mabili mbukusi nu kukupela ugwe ukuya nketesi-mosa, u mwalafyale gwa kisu kyosa, nu kukupa ugwe ifyinja maelifu kalongo ifya—ifya bumi pa kisu iki, ukusyala-mūmi ifyinja malongo mabili; nasiku ukuya ni lisiku lya bubine, ububab’untu, kangi fyōsa fisa kuya buhobofu na filifyōsa, kangi u mwalafyale gwa kisu kyosa, ukwitugasya ifyinja maelifu kalongo; pamo ngimba ugwe ubagile ukulonda kinunupo ukuya yumo gwa bēne kangi itolo ukufimbilisigwa ukusukulika ukukindāmo bomūmo ugwe kubōmbèla?”

¹⁸⁰ Une mbagile ukuyoba, “Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba une ndi yumo gwa bēne!” Ukufuma pa fyinja maelifu kalongo, polelo fiki? Lōli Iki kyo Kyasyēpwa. Ngimba Ikyēne kisile bulebule, nkundwe? O, Ikyēne kisile ukwisila mu Lilopa. Uko ko kotalusya. Ikyene kisile injila indali, kangi Ikyene kikwisa ukwisila mwa Kyala ukuya mbili nukwitugasya pakati pitu:

Nkibaga iyolo fiyo, une mmenye ikyēne kyo
 naloliloli lūlo,
 U Bōnda āpāpīgwe ukupoka abāndu ukufuma
 ku mbībi syābo.
 Yohani alimbwēne Umwēne pa kiloboko, u
 Kang’osi gwa bwilanabwila,
 O, Kristi, u Nkomelelīgwa gwa Kalivari.

O, une nunganīle u Nyāmbāla yula ugwa ku
 Galilai, ukufuma ku Galilai,
 Kabuno Umwēne abōmbile fingi fiyo kuli une.

Umwene áhobokile syosa imbibi syangu,
ukubika Mbepo Mwikemo nkati;
O, une nunganíle, une nunganíle u Nyāmbála
yula ugwa ku Galilai.

Unkikulu pa kisiba, Umwene imbibi syāke
syōsa nalōli ālimbūlile, (Umwene yo yuyo
mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.)
Kangi mūmo abanyāmbála bahano umwēne āli
nabo akabalilo kala.

Umwēne áhobokelígwe imbibi syōsya, kangi
ulutēngáno ulusolofu lwābikígwe nkati;
Umwēne alinkukūta, “Isaga musankēte u
Nnyāmbála uyu ugwa ku Galilai!”

O, une nunganíle u Nyāmbála yula ugwa ku
Galilai, ukufuma ku Galilai,
Kabuno Umwene abombile fingi fiyo kwa une.
Umwene áhobokile syosa imbibi syangu,
ukubika Mbepo Mwikemo nkati;
O, une nunganíle, une nunganíle u Nyāmbála
yula ugwa ku Galilai.

Ugwasōngo ābūkile ukwīpúta mu tempeli kula
ilisiku limo,
Umwene alinkukūta, “O Ntwa, yaga gwakisa
kwa une!”

Umwēne áhobokelígwe imbibi syōsya, kangi
ulutēngáno ulusolofu lwālisile nkati;
Umwēne alinkuti, “Isaga nketa u Nnyāmbála
uyu ugwa ku Galilai.”

Une nkiganile ikyo. Bule umwe?

Abalemale bālinkutēndekígwa ukwēnda,
abākinūnu balinkutēndekígwa ukuyoba,
Amaka gala gāyobígwe nu lugáno pa sūmbi;
Kangi abafwamaso balinkutēndekígwa
ukukēta, une mmenye ikyēne kyābagíle
itolo ukuya
Kīsa kya Nnyāmbála yula ugwa ku Galilai.

Imbaga ulwene na une:

O, une nunganíle u Nyāmbála gwa Galilai, gwa
Galilai,
Kabuno Umwēne abombile fingi fiyo kuli une.
Umwēne ahobokile ubutulwanongwa bwāngu
bōsa, ābikíle u Mbepo Mwikemo nkati;
O, une nunganíle, une nunganíle u Nyāmbála
gwa Galilai.

¹⁸¹ Ngimba umwe mukakigana Ikyene? O, mwe! Inongwainunu
inunu iyi, Mbepo Mwikemo, o, mūmo une njiganiile Iyene.
Une nunganile Umwēne ni ndumbula yangu yosa. Kangi une

nhobwike fiyo ikilo iki ukuti une mbaligwe na bene, kangi uswe tuli palikimo ukuya bakundwe na bakalumbu. Baptisti, Methodisti, Pres- . . . Katolika, Presbeteri, kilikyosa ikingi, Kyala atutwele uswe ukufuma ku bwendo bulibosa bwa bumi kangi atutwele uswe ukukilania kuno ku bulilanisi ubukulumba ubu ubwa Mbepo Mwíkemo. Komma ukuya gwa kipanga- kipāgúke kilikyosa, ikyo kili ku bēne iki abēne bikubōmba, lōli uswe tuli mu Kitangalala kyambutitu. Uswe tōsígwe mu mbili ugwambutitu gwa Yeso Kristi, ukwisila mwa Mbepo Mwikemo. Ywani ngimba? Methodisti, Baptisti, Presbeteri, kangi aligwesa uyu íganile, unko umwene íse.

¹⁸² Yeso aatile, “Bosa aba Tata ambele Une bisakwisaga kwa Une, kangi nayumo gwa bene isakutagigwaga, kangi une nisakubasyūsyā abēne mmwanya kāngi ku lisiku lyabumalikisyo.” O, mwe! Uswe twalisibile ukwimba ulwimbo lwaiyolo kula ku kigemo apa; tukamanya kali uswe tubagile ukwimba ulwene pamo mma, “Buyo, buyo, ena, bulipo ubuyo, bulipo ubuyo pa nyibuko kuli une.” Umwe musiganile inyimbo sila isyaiyolo bo isyo? Tupapo uswe ulusambo umunduyumo, umunduyumo uyu amenye akāndílo iyene. Ngimba unkubapiano gwītu ali kugu? Ngimba umwēne ali apa? Pamo Nkundwe Teddy pamo aligwesa gwa bēne apa? Abēne? O, mwe, une—une ndikumbona umwene kulikosa.

Buyo, buyo, ena, bulipo ubuyo,
Bulipo ubuyo ku Nyibuko kuli ugwe;
Buyo, buyo, ena, bulipo ubuyo,
Bulipo ubuyo ku Nyibuko kuli ugwe.

¹⁸³ Umwe musiganile inyimbo sila isyaiyolo? Kangi une nkiganile iki nine:

Kula ku kipingika kūko u Mpoki gwāngu
āfwile,
Kula panongwa ya kusukígwa ku mbībi une
nākūtíle;
O, kula ku ndumbula yangu i Lilopa
lyāpakígwe;
Lwīmíko ku Ngamu Yāke!
Lwīmíko ku Ngamu Yāke! (Ingamu Yāke
imbala!)
O, lwīmíko ku . . .

Unko uswe itolo twīgale amaso gitu lilino nukwimba ulwene.

O, kula ku ndumbula yangu i Lilopa
lyāpakígwe;
Lwīmíko ku Ngamu Yāke!
Une nubuswīgisyē fiyo mbokígwe ukufuma ku
mbībi,
Yeso nubunoge fiyo ikwitūgála nkati,

Kula ku kipīngīka kūko Umwēne ālinyēgīle
 une nkati;
 Lwīmíko ku Ngamu Yāke!
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Ingamu Imbala
 yila!)
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Ngamu Imbala!)
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
 Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

¹⁸⁴ Lilino akabalilo kako uswe tukwimba ilinandi ilikōnge ili,
 ponania amaboko nu munduyumo pankyeni pa ugwe, kunyuma
 kwa ugwe, ulubafu lwa ugwe.

Isaga, ku Nyībúko iyi ingabi fiyo kangi nnoge;
 Tāga umoyo gwāko undondo ku malundi ga
 Mpoki;
 O, isopaga ngamo umwīsyúgu, kangi
 itēndekāga ukuya m'malikano lōsa;
 Lwīmíko ku Ngamu Yāke!
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Ingamu Imbala
 yila!)
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke imbala!
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
 Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

O, une nkiganile ikyo. Bule umwe?

Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Ngamu Imbala!)
 Lwīmíko ku Ngamu Yāke!
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
 Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

¹⁸⁵ O, mwe! Une nhobwike fiyo panongwa ya ikyo. Bule umwe?
 Nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukwisa ku Nyibuko iyi ingabi
 fiyo kangi nnyafu, tāga umoyo gwangu undondo ku malundi ga
 Mpoki.

¹⁸⁶ Une ngukumbukila ilisiku limo, bo ndi ndumiana unnini,
 ukufwana ifyinja kalongo na lwele mbukusi, ngubopa ukufuma
 kwa Ntwa. Une nābūkile Kubwīngililo, une nālōndāga... Bāba
 gwāngu āli ntogi, kangi une nālōndāga ukubūka pānja nu
 kumanyisya ifalasi. Itolo ikindukimo kili ni njala mu ndumbula
 yangu. O, une ngukubula ugwe!

¹⁸⁷ Une ndinkubuka kula ku ndumbilili gwa Baptisti,
 umwene alinkuti, "Ima mmwanya kangi yoba itolo, 'Yeso
 yo Mwanundumiana gwa Kyala,' uswe twisakubika ingamu
 yako pa buku." Kila kikalinyīkutísye une mma.

¹⁸⁸ Kulikōsa une nābūkile u munduyumo... U Seventh-
 day Adventist, ndinkubūka ukunkēta umwēne, u nnyāmbāla
 unnunu, Nkundwe Barker, nkundwe unganigwa, umwene
 alinkuti, "Billy, isaga nukummwitikisya u sabata gwa Ntwa."
 (Une ndinayo lilino.) Loli umwēne alinkuti, "Tlisiku Iya

sabata.” Kangi une ndinkwinogona, “O, mwe, ikyo itolo kikāli kitikubomba ikyēne.” Umwe muketile.

¹⁸⁹ Une ndikubūka pānja ku Bwīngilil’ilisuba, kangi une ndinkwīnogōna...Ndinkufika kubutali kunyuma ukufyūka kula ikilo kila, uswe twāli pa lubūngānio. Kangi, umwe mumenye, ugwe gwāsosya ngapo i sādūlo ni kikwāma kyakubugono, nu kukilāmbalika ikyēne pānja, nu kubōmbēla i sādūlo yāko kuli ikyākwīgēmekēsya. Kangi une nālambalēle kunyuma, mmwanya pāsi pa gila imipiki gya pained imikūlu ikilo kila. Kangi une nāli pa lukētēsyo lwa lisiku, kangi popāpo a balumiana ba nkilo bāli pānja ukutwāla i ng’ombe kula. Kangi āliko u miāna unkāngāle ābilikigwāga “Slim,” ukufuma ku Texas, umwēne ālinalyo i—i gitala kula kangi umwēne ākināga:

Lwīmiko ku Ngamu Yāke!

¹⁹⁰ Umiāna uyūngi pala āli ni kisānjūlo na kapatu ka kalatasi, ikupūta ukukīndāmo ikyēne. [Nkundwe Branham ikung’ung’usya *Lwimiko ku Ngamu Yake*—Nsimbi]. Abene bāfumile pakwimba inyimbo isingi, utwimbo-twa-tupāngo twa ntimang’ombe, kangi tulinkwāndāko ukwimba yila *Ukusuluka ku Kipīngika*.

¹⁹¹ Mwe! Une ndinkusanuka ukukilania, ndinkubika i bulangete lyāngu mwanya ukukilania untu gwāngu bo ulu. Une ndinkukēta kunyuma panja, umwe mumenye, kangi kyābonekaga ngati indondwa sila syātulikīgwe palapala pāsi pala kifuki pamwanya pa mipiki gila ni fyamba fila. Lula ulwaiyolo uluheho ulwabwilanabwila ulwa bapaini bala, une nābagile ukumpilika Umwene ikuywega, “Adam, ngimba ugwe uli kugu?”

¹⁹² Kifuki imilungu mitatu ukufuma apo, une ndinkubuka nkaya kangi abalumiana bosa bāgālīle, kangi une ngānwīle. Une āngālī ngufīmibilisigwa ukubēga bōsa kukāya, ukubalūndika abēne pa ligali, injila yiliyōsa. Kangi abēne bikufika pānja pala nu kutusulila ku fyāla-fya-malundi fya yumo nu nnine, na filifyōsa ifingi, kangi kilikyosa ikīngi, kangi kipalapala ukuya mpone; bikung’wāla ubung’wāle ubugoloke pāsi ukukīndamo mula, nu kulagusya yumo nu yūngi amadola mahano abēne bābagile ukwēnda ikyēne, kangi abēne bakābagile ukwēnda akayila-ka-palubafu pānja pala ngati lula, umwe mumenye. Kangi iyo yo njila ikyēne kyāyīlīle mpaka abēne bōsa basisimusigwe, ukufuma pāpo abēne bali ni hela syābo.

¹⁹³ Kangi une nāli pāsi pala kangi abēne bōsa bānwāga, une nābūkile kumwanya kula ukwipāgula nu kwītūgasya pāsi. Une ndinkwīnogōna, “Mwe, mwe!” Kifuki ifyinja malongo matatu na fihano ifi fikindilepo, pamo malongo matatu na fihano, une ngusakikisya, ifyinja malongo matatu na fihano ifi fikindilepo. Kangi une nalitugesye pasi pala, panīmwenē. Phoenix āli buyo bunini akabalilo kala, uswe twāfumile ku Wickenburg

ukusuluka kula. Une nalitugesye pasi pala, kang'i pala alipo undindwana unnini gwa kiSpanishi alinkwisa ikubunabuna ukukīndāpo pala; kang'i une nitugesye pala ni kitili ikinywamu iki kitugesye ku nyuma untu gwangu; umwēne alinkukilania kifuki nukusatusya akafunga akanini aka, umwe mumenye. Une ndinkuti, "Hee, ugwe usatwīsyē ikifunga kyako." Une ngāli gwākwīkyēla mma.

¹⁹⁴ Une ndinkupilika unjwego unnini pāsī pa lukindi pala, kang'i ndinkubuka pāsī pala. Kang'i pala ālipo undumiana ugwaiyolo apīndusigwe ukufuma mu fila ifibaga fya matapwa pānja pala, ifikoko-fya-ndubi mōsa ukukilania ikisyo kyāke, kang'i amāsōsi gikusuluka pāsī pa masaya gāke pala, ikukuba i gitala, ikwīmba:

Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

¹⁹⁵ O, mwe! Amāsōsi gikusuluka pasi pa kisyo kyake, umwene alinkwima kang'i alinkuti, "Nkundwe, ugwe ukamanya iki ikyene kili mpaka ugwe gwambilile Kristi unswigisye uyu."

Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

¹⁹⁶ Kang'i une ndinkukwāba kila ikitili ikinywāmu pāsī kang'i kubutali une ndinkubūka. O, mwe! Ugwe ukabagila ukwifisa ukufuma ku Mwēne. Ugwe ubagile itolo ukuya mulimōsa ukusōka panja nukumfumusya Umwēne. O, Umwēne yo gwakuswigisya! Ena, Umwēne ali.

Une nubuswīgisyē fiyo mbokígwe ukufuma ku mbībi,

Yeso nubunyafu ikwītūgāla nkati, (*Ikwitūgāla nkati!*)

Kula ku kipīngíka kūko Umwēne ālinyēgile une nkati;

Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Ngamu!)

Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

O, kula ku ndumbula yangu i Lilopa lyāpakígwe;

Lwīmíko ku Ngamu Yāke!

O, isaga, ku Nyībúko iyi ingabi fiyo kang'i nnoge;

Itolo tāga umoyo gwāko undondo ku malundi ga Mpoki;

O, isopaga ngamo umwīsyúgu, kang'i itēdekāga ukuya mmalikano lōsa;

Lwimiko ku . . .

Lilino unko uswe twinamisye imitu gyitu, itolo fyusya amaboko ginu lilino:

Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Lwimiko, lwimiko!)

(O Kyala!) (Ngamu Imbala!)

Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
Lwímíko ku Ngamu Yāke!

¹⁹⁷ Lwimiko kwa Kyalala! Unko uswe twíme mmwanya. O, itolo i miniti, itolo, gúlíla.

[Kalumbu ikuyoba mu ndimi, unkundwe ikusanusya—Nsimbi]. Ena, Ntwa.

¹⁹⁸ Lilino linga balipo bamo aba bakābagile ukumanya iki kila kyāli, ikyo kyo Pentekosti, u Mbepo Mwíkèmo ikuyoba. Yeso āyobíle, “Būka nkísu kyōsa, lūmbilíla i Nongwainunu. Ifimanyilo ifi fisakukōnga abēne aba bikwitika. Abene bisakuyobaga ni ndimi imbya; ukubika amaboko pa babine, abene bisakubumbulukaga.” Fyosa ifindu ifi fifyo Umwēne ikuyobapo, ikyēne kisakwisa ukuboneka.

¹⁹⁹ O, une nhobwike fiyo. Muketile u Mbepo Mwíkemo ikwisa, ukusisimikisya i Lisyu lila? U bwelu bumo, ega ilyene, komma—komma ukwilamwa ikyene. Itolo āmbilíla ikyēne kangí Umwēne isa kubōmba na ugwe ngati mwāna nu kukutwāla ugwe palapapa pamwanya. Ngimba ikyo kikaya kinyafu lwa Mbepo Mwíkemo ukubomba ikyo? U Mbepo Mwíkemo pa uswe.

²⁰⁰ Une ngukūmbūka akabalilo kamo mu i Bāngèli, abēne bakāmēnye yo njila nki ikīndu kīsāga, u ndugu isaga, kangí u Mbepo Mwíkemo alinkugwa pa mundu bo yula, nukubabula abene itolo katikati kuko ukwakubuka. Kangi abēne bābūkile pala, kangi Kyalala āsofēnie ababwīte abāngi nukubapinya abēne. Uko ko kutalusya.

²⁰¹ O, uswe tukāli tukwitugasya mmasiku ga i Bāngéli, bule uswe? Amení. Akabalilo kōsa, akabalilo kōsa u Mbepo Mwíkemo ali pala.

²⁰² O, unko uswe twime bo uswe tukwimba:

Ega i Ngamu ya Yeso na . . .

Kumbukilaga i ndumi.

Mwana gwa busulumanie ni soka;
Iyene ubuhofu nu lupembusye yisakukupaga
ugwe,

Ega Iyene kulikosa ugwe kubuka.

Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) O bunyafu
buki!

Lusubilo lwa kisu kangí buhofu bwa
Kumwanya;

Ngamu Imbala, (Ingamu Imbala yila!) (Yo
nyafunki!)

Lusubilo lwa kisu kangí buhofu bwa
Kumwanya.

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Bo Ngulu ku kipingo kilikyōsa;

Linga ingelo ukusyungutila ugwe
sikulundana,
Tuya i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo. (Ntufye
Kyala!)

Ngamu Imbala, O yo nyafunki!
Lusubilo lwa kisu kangu buhofu bwa
Kumwanya;
Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) O bunyafu
buki!
Lusubilo lwa kisu kangu buhofu bwa
Kumwanya.

Pilikisya ku linandi lila:

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Bo Ngulu ku kipingo kilikyōsa;
Linga ingelo ukusyungutila ugwe
sikulundana,
Tuya i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo.

O, unko uswe twĩmbe ulwēne kangi:

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Bo Ngulu ku kipingo kilikyōsa;
Linga ingelo ukusyungutila ugwe
sikulundana,
Tuya i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo.

Unko uswe twinamisye imitu gyitu lilino:

Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) O bunyafu
buki!
Lusubilo lwa kisu kangu buhofu bwa
Kumwanya;
Ngamu Imbala, O yo nyafunki! (Bunyafu
buki!)
Lusubilo lwa kisu kangu buhofu bwa
Kumwanya. 

60-1209 I Ngulilo Ya Kipānga Kya Sardisi
Kitembe Kya Branham
Jeffersonville, Indiana U.S.A.

KYANGONDE

©2026 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org